موضوعي

(يعني دځانه جوړ شوي)

حديثونه

تاليف
الشيخ ابو محمد امين الله البشاوري حفظه الله

مکتبه محمديه

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمام حقوق محفوظ دی

کتاب

موضوعی (یعنی دَ ځانه جوړ شوی)

حدیثونه

تالیف

ابو محمد امین الله حفظه الله

اضافه

ابو سلمان حضرت محمد حفظه الله

تاریخ طباعت

۲۰۱۰/۳/۱۱ ربیع الاول ۱۴۳۱ھ

ناشر

مکتبه محمدیه

بیرون ګنج ګیټ منګل مارکیټ پیښور

0301 8828402

ولی الله

بسم الله الرحمن الرحيم

مُقَدِّمَة

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ الْاَمِيْنِ وَعَلٰى آلِهِ وَاَتْبَاعِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ.

امابعد: نبی کریم ﷺ باندے دروغ جوړول ډیر لوئی جُرم او عظیمه ګناه ده۔ په دے باره کښ زۀ یو څو حدیثونه لیکم، چه په نبی ﷺ څوك دروغ جوړ کړی، نو دهغه څومره عذاب دے۔

۱– حدیث ابی هریرة رضی الله عنه الذی اخرجه الشیخان وغیرهما عن النبی ﷺ:

مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.

ترجمه: نبی ﷺ فرمائی: چاچه په ما قصدًا دروغ جوړ کړل، نو اور کښ دے ځان له ځائ جوړ کړی۔

دا حدیث متواتر دے د عشره مبشرهؓ نه نقل دے داسے

(c) ketabton.com: The Digital Library

حديث به چرته ونه مومئ چه عشره مبشره ؤ په اتفاق سره نقل کړے وی۔ سیوا ددے حدیث نه۔ بلکه دا حدیث تقریباً ابن جوزیؒ په یوشپیتو (٦١) سندونو سره اوپه بل کتاب کښ په اته نوی (٩٨) طرقو سره نقل کړے دے۔

اوملاعلی قاریؒ دابو هریره، انس، مغیره بن شعبه، ابن الزبیر، سلمه بن الاکوع، ابن عمر، ابن مسعود، ابوقتاده، ابوسعید الخدری، ابوبکر، عمر، عثمان رضی الله عنهم او د نوروګڼرو صحابه ؤ نه په مختلفو الفاظو سره نقل کړے دے۔ په دے حدیث کښ ډیر زجر او رټنه ده۔ تردے چه علماؤ لیکلی دی چه په کبیره ګناه سره سړے نه کافر کیږی، مګر خوك چه په رسول الله ﷺ دروغ جوړوی، نو هغه کافر دے۔

او دا حدیث نبی علیه السلام په هغه وخت کښ وئیلے وؤ، چه یو سړے وؤ، د مدینے والو کورته ورغے، او دائے اووئیل چه ماته نبی علیه السلام حکم کړے دے چه زه چرته شپه کوم نو زما خوښه ده۔ اودے په اصل کښ په یوه ښځه عاشق شوے وو، نو هغه خلقو رسول الله ﷺ ته خبرور کړو۔ نو نبی علیه السلام ورپسے ابوبکر او عمر

رضی الله عنهما اولیږل، اودا ئے ورته اوفرمایل: که چرته ژوندے مو اوموندلو نووے سیزئ په اور باندے، لیکن هغه سړے دشپے راوتے وؤ۔ اویوغټ مار چیچلے وؤ۔ اومردار شوے وو، اونبی ﷺ مخکښ دا فرمایلی وؤ چه شاید ستاسے دَ ورتلو نه مخکښ به الله تعالی هلاك کړے وی، بیائے دا حدیث وفرمایلو، کوم چه مخکښ بیان شو۔

٢- امام نوویؒ په شرح د مسلم کښ وائی چه د موضوعی حدیث روایت حرام دے۔

لیکن دا خبره یاد ساتل پکاردی، چه دا موضوعی حدیثونه چاجوړ کړی دی، نو دا یو څو ډلے دی۔

(١) **اوله ډله زندیقان:**

چه مقصد ئے دین ورانول او ختمول وؤ۔ لیکن علمائے کرامو د صحیحو او غلطو چڼول شروع کړل۔ لکه ابن عساکرؒ راوړی دی چه یو زندیق هارون الرشید ته راوستلے شو، نو هغهٔ حکم اوکړو چه مردارئے کړئ۔ نو هغه وئیلے: ماخو څلور زره حدیثونه دځانه جوړ کړی دی۔ حرام مے پکښ حلال کړی دی، او حلال مے حرام کړی دی، نو هغے سره به څه کوے! نو هارون الرشید ووئیل، چه عبد الله بن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکؒ او ابن اسحاق الغواریؒ تا ته نهٔ دی معلوم، چانړ به ئے
کړی او یو یو حرف به ئے را اویاسی ۔

دویمه ډله قصاصین (قیصه گو واعظان) :

دا قصه گو مقررین دځانه حدیث جوړوی او خلق به
دهوکه کوی لکه وائی چه یوه ورځ اعمشؒ بصرے ته لاړو
نویو قصه گوئے ولیده ، چه خلق ترے راتاؤ شوی دی۔
نودے ورغے ، اومخکښ ئے کیناستو ، او دَ ترخ ویخته
ویستل ئے شروع کړل، نو قصه گو ورته وویل چه اے بے
ادبه دلته دَ دین خبره کیږی اوته د ترخ نه ویخته وباسے نو
هغه ورته وویل چه زه سنت کارکوم، اوته بدعت کوے،
نوزهٔ ستانه ښه کارکوم۔

دریمه ډله : متصوفه (صوفیان، پیران)

صوفیان (پیران مریدان) وائی : په ترغیب اوترهیب
کښ د ځانه حدیث جوړول ښه دی ۔ ځکه چه دا دروغ د
رسول الله ﷺ دپاره دی۔ چه خلق دین ته راشی اوپه رسول
الله ﷺ دروغ نهٔ دی لکه دَ یو کس نه تپوس اوشو چه داولے
جوړوے ؟ هغه وویل چه ماخلق ولیدل ، چه
نورکتابونوسره به ئے مینه کوله۔ نوما د قرآن د ترغیب

دپاره ډیر حدیثونه جوړ کړل۔ لیکن داخبره ډیره دجهل ده۔
ځکه چه د رسول الله ﷺ صحیح اقوال او احادیث شته،
نودځانه خبره څه له جوړوے۔

څلورمه ډله : شیعه گان :

هغوی د علیؓ په باره کښ او یازره احادیث جوړ کړی
دی ۔ او دَ اهل بیتو په باره کښ ئے هم ډیرے خبرے جوړے
کړی دی ۔

پنځمه ډله : مبتدعین او معتزله :

بعض مبتدعینو او معتزله خلقو دخپلوبدو عقائدو
دپاره منکرت او دروغژن رایتونه جوړ کړی دی۔ د
موضوعی احادیثو مثال داسے دے لکه دغوشیانو دپاسه د
سرو اوبه اولگوے ، نو هغه زرگر پیژنی۔ دارنگ علمائے
محدثین دغسے غلط روایتونه پیژنی ، او په خپلو کتابونو
کښ ئے دَ نشاندهئ د پاره لیکلی دی ۔ ځکه چه دهرے
یوے فتنے د پاره الله جل شانه نیکان پیداکوی چه دهغے
ردکوی ، او صحیح دین خلقوته رسوی ۔ دوی ته په حدیث
کښ غرباء ویلے شوی دی ۔ الله رب العزت نه دعاکوم چه ما
او زما استاذان او دوستان په دے قسم خلقوکښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمار کړی۔ آمین!

شپږمه ډله :

بعض اهل سنت چه هغه ناپوهه دی، د شیعه ګانو په ردکښې د ابوبکرؓ او عمرؓ په فضیلت کښې ئې حدیثونه جوړ کړی دی، لیکن صحیح روایتونه د هغه حضراتو په باره کښې ډیر دی۔ نو موضوعی روایتونو ته هیڅ حاجت نشته۔

اوومه ډله : متعصبین :

بعض متعصبینو دَ خپل مذهب دَ نصرت او تائید دپاره احادیث جوړ کړی دی۔ ځکه چه د مذهب تعصب سړے د حق دین نه اړوی۔ اولاً دده په ذهن کښې یوه غلطه خبره ناسته وی۔ نو کله ته ورته قرآن، حدیث، قول د صحابه کرامو پیش کوے، نو هغه ئې نۀ قبلوی۔ او غلط دلیلونه جوړوی، او د خپل مذهب نصرت کوی۔ انابت والا ډیر کم دی۔ الا ماشاء الله۔

اتمه ډله :

بعض خلقو د بادشاه د نزدیکت دپاره د هغه د خوښے حدیثونه جوړ کړی دی۔

نهمه ډله :

هغه کره خلق چه اول په حدیث ښه پوهه ؤ، لیکن چه بوډاګان شو، نو قوت حافظه ئې خرابه شوه نو غلط روایتونه د هغوی د خلے نه بے اختیاره اووتل۔

لسمه ډله :

بعض هغه ؤ چه خطاء حدیثونه ئې اول نقل کړل، بیا پوهه شو چه ما خو غلط روایت پیش کړو۔ نو د شرم د وجهے نه ئې ځان غلے که۔

یوو لسمه ډله :

هغه خلق چه په کتاب کښې به ئې حدیث لیکل، بیا به ترے کتاب ورك شو، نو په یادو به لګیا وؤ، نو خطا به شو۔ نو علمائے کرامو د حدیثونو تتبع او تلاش شروع کړو۔ نو صحیح او حسن او ضعیف او موضوعی روایتونه ئې یو بل نه جدا کړل۔ او په هر یو باندے ئې نشاندهی ورکړه۔ لیکن روسته خلق راغلل او هغه موضوعی روایتونه ئې بغیر د سند نه او بغیر د حوالے نه په بل کتاب باندے په خپلو کتابونو کښې ذکر کړل۔ نو عامو خلقو ته ډیر نقصان ورسیدۀ۔ ځکه هغوئ وائی چه په کتاب کښې لیکلی دی،

ولے تـه کتـاب نـهٔ منـے، دومـره معـلـومول پکاردی چه په هرکتـاب کښې څهٔ نه څهٔ خطائی وی بغیر د قرآن کریم نه ـ نـوکـه چرتـه د کتـاب مسـئله د قرآن او صحیح سُنت سره موافق وی، نومنئ ، اوکه نهٔ وی نو په دیوال باندے ئے وُلئ، که چرته سړے د هر کتاب خبره منی، نوګمراه به شی۔۔

نو زهٔ وس په مقصد کښې شروع کوم ـ

وما توفیقی الا لله علیه توکلت والیه انیب ـ

OOOOOO

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

١ – اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ وَ اِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ فَحَيِّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَاَدْخِلْنَا دَارَكَ دَارَالسَّلَامِ.

ترجمه : یاالله تـه سلام ئے ، اوستانه سلامتیا ده، اوتا ته سلام راګرزی، پس دَ سلام (بخشش) اوډالئ مونږ ته هم راکړه، اومونږ خپل کوردَ سلامتیا ته بوزه۔

تشریح : دا حدیث موضوعی یعنی دَ ځانه جوړ شوے دے، د حدیثـو پـه یوکتـاب کښې هم نشته بلکه ملاعلی قـاریؒ وائـی چـه ددے هیـڅ اصـل نشتـه، او بعض قصه ګوجوړکړے دے ـ اوصحیح حدیث داسے دے :

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَاذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ .(متفق علیه).

٢ – د اوداسهٔ دَ هراندام وینځلو په وخت ذکرکول :

لکه په وخت د مضمضه کښې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

اَللّٰهُمَّ اَعِنِّیْ عَلٰی ذِکْرِكَ وَشُکْرِكَ وَتِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ
لوستل۔

او دَ استنشاق (یعنی پوزے ته د اوبو اچولو) په وخت کښې اَللّٰهُمَّ اَرِحْنِیْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ وَلَا تُرِحْنِیْ رَائِحَةَ النَّارِ، ترآخره پورے ۔ داموضوعی دے۔بلکه په اودس کښې صرف دوه ذکرونه ثابت دی ۔

یو بسم الله ویل په اول د اوداسهٔ کښې دی۔

دویم : د اوداسهٔ په آخر کښې :

اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَاشَرِیْكَ لَهُ وَأَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ.

اویله : سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَیْكَ .

(بخاری، مسلم) او دَ ترمذی په روایت کښې ورسره :

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِیْ مِنَ التَّوَّابِیْنَ وَاجْعَلْنِیْ مِنَ الْمُتَطَهِّرِیْنَ .

هم شته۔

۳- مَنْ قَضٰی صَلٰوةً مِنَ الْفَرَائِضِ فِیْ آخِرِ جُمْعَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ کَانَ ذٰلِكَ جَابِراً لِکُلِّ صَلٰوةٍ فَائِتَةٍ فِیْ عُمُرِهٖ اِلٰی سَبْعِیْنَ سَنَةٍ :

بَاطِلٌ قَطْعاً لِاَنَّهٗ مُنَاقِضٌ لِلْاِجْمَاعِ .

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی : چاچه یو فرض مونځ قضا او گرزولو په آخره جُمعه د روژے د میاشتے، نو دۀ ته به دَ اویا کالو مونځونه معاف شی۔

دا حدیث باطل او دروغ دی اوسوچه د روغ دی ، ځکه چه داجماع نه خلاف دے ۔

تشریح : ددے زمانے بعض مشرکانو اوبدعتیانو مُلایانو دَ خپلے خیټے او دمال د حصول دپاره ډیرے وسیلے او ذریعے جوړے کړی دی ۔ځکه چه دوی خوغلا، جواری اوسودونه ښکاره نشی کولے۔ نودَ خلقو دپاره ئے بدعات ایجاد کړل ۔ لکه قضاء عمری شوه، دریشتمه شوه، اسقاط شو۔ او دځانه حدیثونه ئے دے دپاره جوړکړی دی اوخلق گمراه کوی ۔

٤- دَ اذان نه روسته خلق داسے دعا وایی :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِیْلَةَ وَالْفَضِیْلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِیْعَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا الَّذِیْ وَعَدْتَّهُ وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِیْعَادَ.

ترجمه : یاالله ته ددے کامل دعوت او دَ اودریدونکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانځه رب ئے ! ورکړے نبی ﷺ ته وسیله اوغوره والے (وسیله جنت کښ یو ځائے دے) او اوچته درجه ۔ او اوولیږے دے مقام محمود ته چه تاورسره وعده کړے ده، او دَ هغهٔ سفارش زمونږ روزی کړے په ورځ د قیامت ته دخپلے وعدے نه خلاف نکوے ۔

تشریح : دا قسم الفاظ په حدیث کښ نشته یعنی (وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ) پکښ نشته ۔ او :

وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

هم پکښ نشته۔

بلکه صحیح دعاء داسے ده :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا الَّذِىْ وَعَدْتَّهُ وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

(بخاری مسلم)

اوبیهقی کښ [اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ] ورسره زیاتی دے۔ لیکن شیخ البانیؒ ددے په باره کښ فرمائی چه دا زیاتی جمله شاذ ده۔ [ارواء الغلیل : ۱/ ۲٦۰]

نبی ﷺ چه کوم ذکرونه خودلی دی ، په هغے کښ

زیادت او نقصان جائز نهٔ دے ، بلکه بدعت دے ۔

او په بنی اسرائیلو باندے الله تعالی په همٔدے وجه عذاب نازل کړے وو۔

٥- عَنْ اَبِىْ بَكْرِ الصِّدِّيْقِ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِىِّ ﷺ مَنْ مَسَحَ الْعَيْنَيْنِ بِبَاطِنِ اَنْمُلَتَىِ السَّبَّابَتَيْنِ عِنْدَ قَوْلِ الْمُؤَذِّنِ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللهِ حَلَّتْ عَلَيْهِ شَفَاعَتِىْ . لَا يَصِحُّ.

ترجمه : ابوبکرؓ فرمائی چه نبی کریم ﷺ فرمایلی دی چه چا دَ مسواکئ ګوتے سرونه په سترګو راخکل په وخت د اذان کښ چه کله مؤذن اشهد ان محمدا رسول الله ته ورسیږی نوزما سفارش دهٔ له حلال شو۔

دا حدیث صحیح نه دے ۔ بلکه دا چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔

تشریح : بعض خلق ځان ته مُحِبّان رسول وائی ۔ دَ هغه دَ سُنتو اتباع پکښ نهٔ وی ۔ لیکن څه بدعات او رسمونه به ئے ایجاد کړی وی ، کچرته ته هغه ونکړے، نوتاته قِسما قِسم نومونه ګدی۔ اوحال دادے چه هغه چرته په حدیث کښ نهٔ وی ثابت ۔ دا طریقه حدیثونو کښ نشته وګورئ احادیث۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦– لَوْ اَحْسَنَ اَحَدُكُمْ ظَنَّهُ بِحَجَرٍ لَنَفَعَهُ اللّٰهُ بِهِ.
لَا اَصْلَ لَهُ .

ترجمه : كه يو كس ستا سے نه په كانړى گمان ښه وكه ، هم الله ده لره په هغے فائده وركړى۔

دا حديث بے اصله دے ۔

تشريح : دا قسم احاديث مشركانو چه دكا نړو نه دكيدو يقين لرى هغوى جوړ كړى دى ۔تولو محدثينو په دے قسم احاديثو د باطل او موضوعى حكم لگولے دے ۔ قبرونه ،كانړى، جهنډے هيڅ نشى كولے۔ قرآن اوصحيح احاديثو په دے پوره تفصيل كړے دے۔

حافظ ابن تيميهؒ، حافظ ابن حجرؒ او علامه شوكانىؒ دے حديث ته منكرت وئيلى دى۔

(المصنوع فى معرفة الحديث الموضوع ص : ١٤٧).

دا حديث قبر پرستو او هغه خلقو جوړ كړے دے چه هغوئ دَ توحيد دَ عقيدے دشمنان دى۔ او په اسلام كښِ دَ كانړو او بوتو عبادت خورول غواړى۔ دَ داسے قِسم مشركانو سخته مقابله پكار ده۔

٧– مَا مِنْ لَيْلَةٍ اِلَّا يُنَادِىْ مُنَادٍ : اَهْلَ الْقُبُوْرِ مَنْ تَغْبِطُوْنَ؟

فَيَقُوْلُوْنَ اَهْلَ الْمَسَاجِدِ .
لَمْ يُوْجَدْ لَهُ اَصْلٌ .

ترجمه : نشته يوه شپه مگر يو آواز كونكے آواز كوى چه اے قبرونو والو ! تاسو دَ چا په حال پسخيږئ (اوغبطه كوئ) نو هغوى جواب وركوى چه جومات كښِ ناستو خلقو سره ، تر آخره پورے۔

ددے حديث هيڅ اصل نشته ۔

تشريح : دَ قران كريم نه دا ښكاره معلومه ده چه قبرونو والا آوريدل نشى كولے، نوجواب به څه وركړى، دَ هغوى نهٔ ستر گے شته اونهٔ لاسونه، او نهٔ خپے ۔

بعضِ خلق وائى چه نرچرچنړ او ښځه پيژنى۔ دا سوچه د روغ دى په الله او رسول باندے۔نو مسلمانانو له پكار دى چه دَ داسے غلطو قصونه ځان وساتى۔

٨– اِذَا اَعْيَتْكُمُ الْاُمُوْرُ فَاسْتَعِيْنُوْا بِاَهْلِ الْقُبُوْرِ .

ترجمه : كله چه ستاسے څه كار بندشى، نو دَ قبرونو والو نه مدد غواړئ۔

تشريح : ددے حديث هيڅ بنياد نشته، دا كوم منجور اومشرك دَ ځانه جوړ كړے دے۔ دا مُسَلم حقيقت دے چه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امداد به صرف او صرف دَ الله تعالی نه غوښتلے شي۔ او که چا دَ بل نه ما فوق الاسباب یعنی چه څه ظاهری سبب نه وی او امداد غواړی، نو قرآن هغهٔ ته په سورة انعام کښې مرتد وائی۔ او په سورة الرعد کښې ورته کافر وائی۔ او په سورة احقاف کښې ورته اضل یعنی پوره گمراه وائی۔

هر کله چه قرآن دا اجازت نهٔ ورکوی، نو حدیث څهٔ دَ قرآن نه خلاف وی؟ دا خبره بالکل غلطه او بے بنیاده ده۔ او گوره تفسیر روح المعانی بحث د وسیله۔ زهٔ دلته فقط مختصر تنبیه ورکوم۔ تفصیل نکوم۔

۹– اَبُوْ حَنِیْفَةَ سِرَاجُ اُمَّتِیْ : مَوْضُوْعٌ بِاتِّفَاقِ الْمُحَدِّثِیْنَ.

ترجمه : امام ابو حنیفهؒ زما دَ اُمت ډیوه او چراغ دے۔ دا حدیث په اتفاق دَ علماؤ سره موضوعی (دَ ځانه جوړ شوے) دے۔

تشریح: دا حدیث چرته دَ حدیثو په کتاب کښې نشته۔ مګر په مسند خوارزمی کښې ئے راوړیدے۔ لیکن دا بعض جاهلانو او متعصبینو مقلدینو دَ خپل امام په مدح کښې جوړ کړے دے۔ لکه بعض شوافعو او نورو دَ خپلو امامانو په باره کښې دَ ځانه حدیث جوړ کړے دے۔

دوئ دَ سُنت دومره اتباع نهٔ کوی، لکه چه دَ یو قول په دروغه سره امام صاحب ته نسبت شوے وی، نو دَ هغے اتباع ډیره کوی۔

لیکن دومره خبره ده چه په حدیث دَ ترمذی کښې کتاب العلم کښې دَ مدینے منورے دَ یو عالم فضیلت راغلے دے۔ اکثر علماء وائی چه هغه امام مالکؒ دے۔

۱۰– اِجْتِمَاعُ الْخَضِرِ وَاِلْیَاسُ عَلَیْهِمَا السَّلَامُ فِیْ کُلِّ مَوْسِمِ الْحَجِّ ، لَایَصِحُّ فِیْهِ شَیْئٌ.

ترجمه : خضر او الیاس علیهما السلام په هر کال په موسم دَ حج کښې را جمع کیږی۔

او په بل روایت کښې دی چه یو بل لره سرخروی۔

تشریح : دَ علمائے محققینو تحقیق دادے چه دَ خضر علیه السلام دَ ژوند په باره کښې یو حدیث هم نشته۔ ابن جوزیؒ په دے کتاب لیکلے دے۔ او ابن القیمؒ په (المنار المنیف) کښې په دے ډیر دلائل دَ قرآن او سنت او اجماع امت نه پیش کړی دی۔

بعضِ جاهلان وائی چه هغه دَ اختر په ورځ دَ خلقو سره ملاویږی۔ او نښه ئے داده چه په غټه گوته کښې ئے هډوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشتـه ـ اوبعضِ وائی چه الیاس علیه السلام دَ دریابونو په
غاړه ګرزی۔ اوخضرعلیه السلام په اوچه ګرزی۔او دَ خلقو
حـاجتـونــه پوره کـوی۔دا خبـرے سو چـه د روغ او بـاطلے
شیـطانـی قیـصے دی۔ که څوك دا قصے کوی۔نو دلیل دے
پرے پیش کـړی دَ قرآن او سنت نه۔ منګرتو قیصوله هیڅ
اعتبار نشته۔

١١ – اِذَا صَدَقَتِ الْمَحَبَّةُ سَقَطَتْ شُرُوْطُ الْاَدَبِ.

ترجمه : کـله چه سړے په محبت الهی کښ کمال ته
اورسیږی ، نودَ آدابو لحاظ بیا ختم شی۔

تشریح : دا حـدیث نـهٔ دے، بـلـکـه بعضِ صوفیـانو
وئیلی دی۔ لیکن اکثر پیران اوس په دے عمل کوی۔یعنی
مـونـځ نـکـوی، روژه نهٔ ساتی، غټ غټ بریتونه ئے پریخی
وی۔کـچـکول ورسره وی۔زنګه همساورسره وی۔ګلـهـے وړے
جـامے ئے اغوستے وی۔دا خیال لری چه مونځ او عبادت ته
څهٔ حاجت نشتـه، دا خو دَ مریدانو کاردے۔ که تهٔ ورته څه
قـرآن حـدیـث پیش کړے، نو هغه وائی چه تاسے مُلایان په
دے طـریـقـت اوحـقـیـقت نهٔ پو هیږئ څکه چه طریقت بیل
شے دے اوشریعت بیـل شے دے۔

دا قِسم عـقیـده ساتـل ډیر جهالت او ناپو هی ده۔ څکه
چه عـلـمـاء دَ انبیاؤ وارثان دی۔او حقیقت او شریعت یوشے
دے۔ جـنیـدبـغدادیؒ او نور صوفیاؤ وئیلی دی چه هر هغه
حـقیـقت چه دَ شریعت نه جداوی نو هغه به زندیقت اوکفر
وی ـداسے قِسم پیرانو ډیرزیات خلق ګمراه کړل۔
عصمنا الله من کید الشیطن و اغوائه.

١٢ – اُسْجُدْ لِلْقَرمِ فِیْ زَمَانِهِ.

ترجمه : سجده کوه مُرشد ته په خپله زمانه کښ۔

تشـریـح : دا حـدیث بـالـکـل غـلـط او دَ قـرآن خـلاف
دے۔څـکـه چه سـجده یواځے دَ الله جل شانه حق دے که چا
قبرتـه، بُت ته،کانړی ته، وُنے ته، انسان ته سجده وکړه، هغه
مشرك او مرتد دے په اتفاق دَ علماؤ سره۔

پـه حدیث کښ دی چه یو صحابی عرض وکړو اے دَ الله
رسولـه !مـونـږ بـه تـاته سجده کوو ! نبی کریم ﷺ جواب
ورکـړو چـه سـجده صرف الله تـه کیږی ـاوکه بل چاته جائز
وے نـو مـا بـه دَ خپـل امـت ښـځـو تـه حکم کـړے وے چـه
خپـلـو خاونـدانـو تـه سـجدے لګوی۔ماته سجده روسته دَ
مرګ نه هم نشتـه ـ(مشکوة)۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليکن نن صبا دَ اولياءِ کرامو مزارونو ته ورشئ، هلته هغوئ ته سجدے کيږي، څوك پرواه هم نکوي. او نۀ څوك منع کونکے شته. بلکه په خلقوکښ يو رواج دے هغه دا دے چه يوبل ته په خپو پريوزي دا کار هم لويه گناه ده، ځان ترے ساتل پکاردي ځکه چه سر الله درکړے دے الله ته ئے تيټول پکاردي، الله نه سيوا بل چاته ئے تيټول حرام دي.

١٣ – اُصُفُ النِّيَّةَ وَ نَمْ فِي الْبَرِيَّةِ.

ترجمه: نيت صفا لره نوره پرواه مه لره، اگرکه په صحراء کښ دے شپه راشي.

تشريح: دا حديث نۀ دے بلکه دَ بعضِ جاهلانو وينا ده. لکه بعضِ دهريان وائي چه په مونځ او عباداتو څه کيږي؟ نيت صفا لره. زما خپله دَ يو دهري سره داسے مباحثه شوے وه چه ما ورته وئيل مونځ ولے نکوے؟ وئيلے: زمونږ نيت صفا دے. ليکن دا جاهل نۀ پوهيږي چه نيت خو په مونځ او عبادت صفا کيږي. او د الله دَ بندگئ پريخودلو سره دَ انسان زړۀ، عقل، نيت، دَ مخ نورهر څۀ ختميږي.

١٤ – اَکْثَرُ اَهْلِ الْجَنَّةِ الْبُلْهُ.

ترجمه: اکثر جنتيان به ناپوهه خلق وي.

تشريح: دا مُنکر اوضعيف او باطل حديث دے.

بعض جاهلان اميان وائي چه دے ملايانونوے مسئلے راويستلے دي، دَ خپل پلارنيکه په طريقه تلل پکاردي. او مونږ دا ساده گان به پنځه سوه کاله مخکښ جنت ته ځو. دا خبره غلطه ده جنت ته به انسان په ايمان او اعمال صالحه ؤ سره ځي، که مُلا وي اوکه امي. ليکن اکثرپه دين عالمان پوهيږي او هغوئ عاملان وي لکه قرآن په دے گواه دے. بالفرض که دا حديث صحيح هم شي، نومراد دَ ناپوهه او غافل نه هغه خلق دي چه دَ دنيا نه ناخبره وي. لکه سورة روم کښ دي.

١٥ – اِنَّ لِلّٰهِ مَلَائِكَةً تَنْقُلُ بِالْاَمْوَاتِ.

قَالَ السَّخَاوِيُّ: لَا اَصْلَ لَهُ.

ترجمه: الله تعالى بعض ملائکے دَ مړو په نقل کولو مقرر کړي دي.

يعني دَ يو ځائے نه ئے بل ځائے ته اوړي.

تشريح: دا قسم احاديث مشرکينو جوړ کړي دي بے بنياده اوبے اصله حديثونه دي. مقصد ئے دا وي چه زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آلهه، باباګان، ذمه واران دی هر ځائے ته رسیدلے شی، او مونږ داسے دَ ډیرو خلقونه آوریدلی دی۔ بعض وائی چه زمونږ دَ کور او تولو لویو وړو حفاظت بابا کوی، دَ هغهٔ را بانده نظر دے۔ حال دا دے چه دا صفات خو دَ الله تعالی دی، چه بے سببه رارسیدلے شی، او آوری وینی حفاظت صرف یو الله کوی۔

قرآن کریم فرمائی، چه ستاسو دَ شپے او دَ ورځے حفاظت څوك کوی که چرته الله ئے اونکړی، هیڅوك نشته۔

دا خبره هم غلطه ده چه مړے هغه سړی ته ټکره ورکوی څوك چه دَ هغوئ نه وُنے بوتی ماتوی۔ او بعض وائی چه زمونږ نیکهٔ شناختے خلقو پسے راګوزارے کړی دی۔ دا ټول بکواس او بے بنیاده خبرے دی۔ او مړی په خپل ځائے پراتهٔ دی۔ هیچرته نه ځی۔ هاؤ ! په دے خبرو سره دَ ژوندو نه عقل ځی !

۱٦ – اَلتَّهْنِیَةُ بِالشُّهُوْرِ وَ الْاَعْیَادِ مِمَّا اعْتَادَهُ النَّاسُ فِیْ بَعْضِ الْبِلَادِ لَمْ یَرِدُ فِیْهِ شَیٌٔ صَرِیْحٌ فِیْ هٰذَا الْمَعْنٰی .

(دا قول دملا علی قاری دے)۔

ترجمه : دَ اختر په ورځ بعضو خلقو رواج ګرزولے دے چه مبارکی ورکوی، دا په حدیث کښِ نشته۔

تشریح : دا خبره ثابته ده چه مبارکی زیرے ورکول جائز دی۔ لیکن دَ اختر په ورځ دا رواج دے، دے کښِ حدیث نشته، نو بدعت شو۔ نو ځان ترے ساتل ضروری دی۔ ځکه چه کوم مستحب کار بانده التزام کول بدعت دے هغه ناروا دے۔

البته دَ صحابه کرامؓ نه ثابت دی چه کله به هغوئ دَ اختر په ورځ دَ یو بل سره ملاویدل نو دا الفاظ به ئے وئیل :

تقبل الله منا ومنکم

(الله دے زمونږ او ستاسو مونځونه روژے قبولے کړی)۔

نو یو بل ته دغه الفاظ وئیل جائز دی۔

۱۷ – رُوِیَ اَنَّ عَلِیًّا احْتَمَلَ بَابَ خَیْبَرَ وَحْدَهُ ثُمَّ اَرَادَ سَبْعَةٌ فَلَمْ یَقْلِبُوْهُ . بَاطِلٌ طُرُقُهُ کُلُّهَا وَاهِیَةٌ .

ترجمه : روایت دے چه علیؓ کله خیبر غزاته لاړو، نو هغهٔ یوه لویه دروازه یوازے اوچته کړے وه چه اوو کسانو دَ هغے دَ اوچتولو طاقت نهٔ لرلو۔

تشریح : علماء وائی چه شیعه ګانو دَ علی، حَسن ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسین او فاطمې رضی الله عنهم په باره کښې درې لاکهه احادیث دَ ځانه جوړکړی دی، چه هغه علماؤ راویستلی دی. اوچنړکړی ئې دی، دَ دین دشمنان ډیردی، شیعه ګان او یهودیان دَ دین لوئې دشمنان دی، دَ دوئ مقابله په هر وخت کښې ضروری ده. دَ دوئ ډیرې بدې عقیدې دی چه دَ هغې دَ تفصیل ځائې دا نهٔ دې. دارنګ دا حدیث ئې هم دَ ځانه جوړکړې دې.

۱۸ - رُوِیَ اَنَّ الشَّمْسَ رُدَّتْ لِعَلِیٍّ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ
قَالَ اَحْمَدُ لَا اَصْلَ لَهُ.

ترجمه : روایت دې چه نمر علیؓ ته اودریدلے وؤ ځکه چه هغه په حاجت دَ رسول الله ﷺ کښې وؤ.

تشریح : دا حدیث باطل او بې بنیاده دې. لکه امام احمدؒ ویلی دی، ځکه چه په صحیح روایت کښې دادی چه نمر یوشع علیه السلام ته اودریدلے وؤ په حکم دَ الله تعالیٰ، اوهغهٔ دعا کړې وه کله چه هغه جهاد له تلے وؤ. تفصیل ئې په بخاری شریف کښې دې.

دا قسم روایات شیعه ګانو جوړکړی دی. مګر یو روایت په تفسیرونو کښې شته دَ سلیمان علیه السلام په باره کښې

هم، چه هغهٔ ته نمر اودریدلے وؤ. لیکن دا ټولې معجزې دی. او الله ئې په خپل اختیار کوی دَ پیغمبر په هغې کښې هیڅ قدرت نهٔ وی.

۱۹ - قَالَ ﷺ : اِنَّ الْمَیِّتَ یَرَی النَّاسَ فِیْ بَیْتِهٖ سَبْعَةَ اَیَّامٍ :
قَالَ اَحْمَدُ لَا اَصْلَ لَهُ، قَالَ النَّوَوِیُّ فِیْ مَتْنِهٖ کَلَامٌ مُظْلِمٌ وَ وَاضِعُهُ مُجْرِمٌ قَبَّحَ اللّٰهُ مَنْ وَضَعَهُ وَلَا بَرَّدَ مَضْجَعَهُ.

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی چه مړې تر اوؤ ورځو پورې خلق په کور کښې وینی.

تشریح : امام احمدؒ فرمائی : دا حدیث بې اصله دې امام نوویؒ خیرې کوی چه د دې حدیث عبارت اول دَ تیارې نه ډك دې، او چا چه جوړکړې دې هغه مجرم دې، الله دې ئې هلاك کړی. او الله دې په قبر کښې ددهٔ اړخ نهٔ لګوی. دا هم دَ هغه کسانو دروغ دی چه څوك په قبرونو ایمان لری، او دَ هغې نه دَ کیدو یقین لری بلکه دائې دې له جوړکړې دې چه خلقو ته دا اوښائی چه مړې وینی، خیرات وریسې کوئ چه زمونږ دَ تنور (خیتې) هم څهٔ کار کیږی، دا مخکښې تیره شوه چه چانه روح لاړشی، هغه نهٔ آوریدل کولے شی، اونه لیدل کولے شی، پاتې لا کور کښې خلق لیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بعضِ مابنامی والا وائی چه دَ مابنامی په وخت ئے ورکړی، ځکه چه مړی راځی او په بلیٔ ناست وی، نو چه زر زر واپس شی۔ دا ټول د روغ دی او سو چه د روغ دی۔

زهٔ وایم : څوك چه دا قسم عقیدے په خلقو کښ خوروی هغه دے الله په دنیا او آخرت کښ په خیټه موړنکړی، آمین۔

۲۰- قال علیه السلام :

رَحِمَ اللّٰهُ مَنْ زَارَنِیْ وَزِمَامُ نَاقَتِهٖ بِیَدِهٖ.

ترجمه : الله دے په هغه چا رحم اوکړی چه زما زیارت له راشی، او دَ اوښے واګے ئے په لاس کښ نیولے وی۔

تشریح : دا منلے شوے خبره ده چه زیارة القبور له په سنت طریقه تلل جائز او ثواب دے۔ لکه څنګه چه نبی ﷺ فرمائیلی دی۔ او هغه سنت طریقه داده، چه وربه شی، اوبه دریږی، او دَ زیارة القبور مسنونه دعا به ووایی۔ او آخرت او [illegible] به رایاد کړی، مړوته به دعا اوکړی۔

دانهٔ چه ګټے جاروګانے په ځان ووهی، یاغلاف ته غوټه واچوی، یاجرندے یاغلافونه واچوی په قبر۔یا هغهٔ ته وائی چه تا له راغلے یم، ماله څوئ راکړه، یامال راکړه یانور څه۔

پاتے شو خاص قبرونوله تلل۔ لکه پیربابا ، کاکا صاحب، سیدعلی هجویری۔نو هغه ناروا دی په حدیث دَ (لاتشد الرحال) سره او دَ نبی کریم ﷺ قبرله خصوصا تلل، داهم چرته په صحیح حدیث کښ نشته۔ یا خو موضوعی دے یا انتهائی ضعیف دے اوکه چا یو حدیث صحیح پیش کړو۔نو مونږ عناد اوضد نهٔ کوو۔بلکه دَ صحابه کرامو عمل ته وګورئ۔ هغوئ شام، بصره،کوفه، مصر وغیره کښ آباد وو، یو هم دَ نبی ﷺ قبرله نهٔ دے راغلے۔ خصوصًا کچرته څوك مدینے منورے ته هسے لاړش، نو هغهٔ له پکاردی چه دَ رسول الله ﷺ زیارت اوکړی ۔ دا یوه دَ سعادت خبره ده۔

بعضِ وائی چه دا حاجیان ولے ځی۔ زهٔ وایم چه دَ حاجیانو عمل دلیل نهٔ دے ۔اوکوم خلق چه پوهه دی هغوی مسجد الرسول ﷺ له ځی ۔ځکه چه هلته یومونځ په یوزر (۱۰۰۰) دے۔

۲۱- حدیث قدسی : لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْاَفْلَاكَ.

ترجمه : الله نبی ﷺ ته فرمائی : که چرے تهٔ نه وے نو ما به دا دنیا نهٔ وے پیداکړے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : بے اصلہ اوبے بنیادہ حدیث جوړ کړے شوے
دے۔ مغانیؒ یو عالم دے وائی، چہ دا موضوعی دے۔ بلکہ
دا حدیث داسے معلومیږی چہ چرتہ بریلیانو (دَ توحید او
صحیح عقیدے دشمنانو) جوړ کړے دے چہ دنیا اللہ دَ خپل
توحید اوچہ خلق دَ هغه بندګی اوکړی دے لہ پیدا کړے
دہ۔ لکہ قرآن پہ سورۃ الذاریات کښں هم داسے فرمایلی
دی۔ مونږ دامنو چہ دَ رسول اللہ ﷺ لوئے شان، عزت او
وقاردے لیکن هر خاوند دَ حق تہ خپل حق ورکول پکار
دی۔ نو تہولہ خبرہ ددے نہ خرابیږی چہ انسان مستحق دَ
حق اونہ پیژنی۔ نو دنیا لہ اللہ تعالیٰ دَ خپل عبادت دپارہ
پیدا کړے دہ۔

۲۲ – رُوِیَ اَنَّ اَبَا مَحْذُوْرَۃَ اَنْشَدَ الْبَیْتَیْنِ بِحَضْرَتِہٖ عَلَیْہِ
السَّلَامُ وَالصَّحَابَۃُ جُلُوْسٌ فَتَوَاجَدَ ھُوَ وَ اَصْحَابُ الصُّفَّۃِ.

ترجمہ : روایت دے چہ ابو محذورہؓ د نبی ﷺ او
صحابو مخکښں څه شعرونه دَ محبت الهی اولوستل۔ نو
نبی ﷺ او دَ هغۀ صحابه پہ جذبه کښں راغلل، تردے چہ
دَ نبی ﷺ خادر مبارك دَ اوګونه پریوتو۔ او اصحاب صُفہ
ځان لہ تقسیم کړو۔

تشریح : دا حدیث پہ اتفاق دَ علماؤ سرہ باطل دے۔
موضوعی دے، دے قسم غلطو احادیثو نہ دے پیرانو
استدلال کړے دے۔ چہ د جُمعے پہ شپہ لاؤډ سپیکر ځان تہ
ولګوی او پہ زورہ زورہ ذکر شروع کړی، تردے چہ نشہ شی
دَ ډیر شور دَ وجے نہ ۔خلق وائی چہ پہ وجد کښں راغے، او
دے رسیدلے دے حال دا دے چہ دا کار سراسر ګناہ او
لیونتوب دے۔ ځکہ چہ مسجد کښں شور یوہ ګناہ دہ۔او پہ
زورہ ذکر کول هم منع دی۔

ملا علی قاریؒ پہ مرقاۃ کښں فرمائی :

اَلْجَهْرُ وَلَوْ بِالذِّکْرِ حَرَامٌ تَحْتَ حَدِیْثِ وَرَفَعَتِ الْاَصْوَاتُ فِی
الْمَسَاجِدِ.

(پہ جومات کښں پہ زورہ ذکر کول ناجائز دی)۔

او خلقو تہ خپل عبادت ښکارہ کول زیادہ۔اللہ تعالیٰ
پټ عبادت کونکی خوښوی۔

بلہ خبرہ دادہ چہ اللہ دَ پیغمبر او دَ صحابہ ؤ صفت پہ
قرآن کښں پہ سورۃ زمر کښں داسے کړے دے :

﴿ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ الَّذِیْنَ یَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِیْنُ جُلُوْدُهُمْ
وَقُلُوْبُهُمْ اِلٰی ذِکْرِ اللّٰهِ﴾ الآیة.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دَ قرآن کریم دَ آوریدو پـه وخت دَ هغوئ غونے زیږ
کیږی او دَ الله ذکر ته ئے زړونه ئے نرمیږی)۔

داسے ئے نۀ دی وئیلی چه ځان غورزوی، بلکه دا پیران دَ کوهی پـه غاړه یا دَ چهت پـه سر پـه ځان وجد او جذ به نـ راولی۔

۲۳ – صَدَقَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ يَقُوْلُهُ النَّاسُ عِنْدَ قَوْلِ الْمُؤَذِّنِ اَلصَّلٰوةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ وَكَذَا صَدَقْتَ وَ بَرَرْتَ وَ بِالْحَقِّ نَطَقْتَ .

ترجمه : اکثرخلق دَ سحر دَ اذان په وخت کښ دا وائی چه (صَدَقَ رَسُوْلُ اللهِ يَا صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ وَبِالْحَقِّ نَطَقْتَ)۔

تشریح : ددے دعا په احادیثو کښ څه اصل نشته۔
او دَ ابـن السنی په روایت کښ چه راغلی نو دغه روایت مجهول دے۔ (معارف السنن)۔

مُلاعلی قاریؒ فرمائی : ولا یعرف من قاله
(ددے قائل نه دے معلوم)۔

۲٤ – اِشْتَهَرَ عِنْدَ الْعَامَّةِ فِيْ صَلٰوةِ الْجَنَازَةِ صَلٰوةٌ لَيْسَ فِيْ كُتُبِ الْحَدِيْثِ سِوَى الْبَاسَوْلِيِّ .

ترجمه : اکثر خلق دَ جنازے مانځه کښ داسے درود وائی۔

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَ سَلَّمْتَ وَ رَحِمْتَ وَ تَرَحَّمْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ ...... ترآخره پورے)۔

تشریح : دا دَ حدیثو پـه یو کتاب کښ هم نشته۔
بلکه هغه درود وئیل پکار دی، کوم چه په مانځه کښ وئیلے کیږی۔ دَ نبی ﷺ دَ ذکر په الفاظو کښ زیاتے، کمے کول ناروا دی۔ دارنگه په (سبحانك اللهم وبحمدك) کښ [وجل ثناؤك] نشته۔ دا تهکی دَ ځان نه چا جوړکړی دی۔
بلکه دَ جنازے په مانځه کښ [سبحانك اللهم نه تر ولا اله غیرك پورے وئیل] هم نشته۔

بلکه سورتِ فاتحه به لولی۔

۲۵ – صَلٰوةٌ بِعِمَامَةٍ تَعْدِلُ خَمْسًا وَعِشْرِيْنَ صَلٰوةً بِغَيْرِ عِمَامَةٍ، وَ جُمُعَةٌ بِعِمَامَةٍ تَعْدِلُ سَبْعِيْنَ جُمُعَةً بِغَيْرِ عِمَامَةٍ، وَالصَّلٰوةُ فِي الْعِمَامَةِ بِعَشْرَةِ آلَافِ صَلٰوةٍ.

ترجمه : یو مونځ په پټکی سره په پنځه ویشت درجے زیات دے ۔او جمعه دَ پټکی سره په او یاجمعو باندے زیات ثواب لری او دَ پټکی سره یو مونځ کول الله پرے لس زره نیکئ ورکوی۔

تشریح : پټکے پـه سرول مستحب کاردے ۔علماء

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکی چه دَ هغې د ګزونو په باره کښې څه حدیث نشته ـ لیکن دا قاعده ده دَ علماؤ، چه دَ مستحب نه څوك فرض جوړ کړی۔ نو دَ هغې پریخودل واجب دی۔ نن صبا دا رواج دے چه په امام باندے پټکی په سرول ضروری ګڼړی۔ اونور مقتدیان ئے هیڅ پرواه نکوی۔ او امام صاحب ئے هم صرف مانځه له په سروی، دا طریقه بدعت دے۔ پټکے تړلوله مستحب دے او په عامو اوقاتو کښې نه صرف دَ مانځه دپاره۔

که څوك دا حدیث پیش کوی نو دا باطل دے۔

علامه نووی ؒ وائی دَ مستحب نه فرض جوړول ښۀ نه دی ـ لکه بعضِ ناپوهان دَ نوکونو پریکولو په باره کښې وائی داسے سنت دی ـ اوبل وائی داسے سنت دی۔ حالانکه دَ نوکونو پریکولو په باره کښې خاصه طریقه نۀ ده راغلے۔

٢٦ – مَنْ قَصَّ اَظْفَارَهُ مُخَالِفًا لَمْ يَرَ فِيْ عَيْنَيْهِ رَمَدًا.

ترجمه : څوك چه نوکان ردوبدل پریکړی، نوسترګے به ئے نه خوږیږی۔

تشریح : دا حدیث ثابت نۀ دے۔ بلکه علماء وائی چه دَ نوکونو په پریکولو کښې یو حدیث هم نشته۔یعنی چه

په هغے کښې ئے خاصه طریقه خودلے وی۔ لیکن دَ عامو احادیثونه دا معلومه ده چه دَ نوکانو په پریکولو کښې دَ ښی طرف نه شروع پکارده۔

٢٧ – قال ﷺ: كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ اِلَّا بِدْعَةٌ فِيْ عِبَادَةٍ.

ترجمه : هر بدعت ګمراهی ده مګر که په عبادت کښې څوك بدعت کوی نو خیر دے۔

تشریح : دا حدیث هغه چا دَ ځانه جوړ کړے دے چه دَ دین په هیڅ شعبه هغه نه پوهیږی۔

قَالَ مُلَا عَلِيُّ الْقَارِيُّ : فِيْ سَنَدِهٖ كَذَّابٌ مُتَّهَمٌ.

(ددے حدیث په سند کښې ډیر دروغژن او تهمتیان راویان دی)۔

نبی ﷺ خو په عباداتو کښې دَ بدعت کولو نه منع فرمایلے ده۔ نو بیا هغه خپله خبره ولے ردکړه ؟ بلکه دَ دین دشمنان چه هغوئ دَ نبی ﷺ سره ځان یو شان ګڼړی۔ هغوئ دَ هغۀ په خبره کښې دا تعارض او تناقض پیدا کوی۔

دا قاعده نبی ﷺ فرمایلے ده چه :

كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ.

(هر بدعت ګمراهی ده)۔ (مسلم)۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے کښې هیڅ استثناء نشته ۔

(دا موجبه کلیه ده او بدعت ئے نکره راوړے ده)۔

څوك چه بدعت پنځه قسمه کوی، هغوئ دَ مصالحو مرسلو او دَ بدعت فرق نه شی کولے۔ دۀ له پکار دی چه دَ امام شاطبیؒ (الاعتصام او الموافقات) اووګوری۔ اوکه نۀ وی نو ضیاء النور دے اوګوری۔

۲۸ – مَنْ سَمّٰی وَلَدَهٗ مُحَمَّدًا اَوْ اَحْمَدَ کَانَ هُوَ وَاَبُوْهُ فِی الْجَنَّةِ وَفِیْ رِوَایَةٍ لَا یَدْخُلُ النَّارَ.

ترجمه : نبی ﷺ وائی چه دَ چا ماشوم پیدا شو، او نوم ئے ورله محمد یا احمد کیخودۀ، نو هغه پلار او ځوئ به جنت ته ځی۔ او په بل روایت کښې دی چه دَ اور نه به بچ وی۔

تشریح : مُلا علی قاریؒ دَ ابن قیمؒ په حواله نقل کوی چه دا تهول دروغ دی۔

داسے نور احادیث هم شته ، لیکن تول دروغ دی۔ البته دومره ده چه هسے ترغیب راغلے دے۔ او محمد او احمد دَ انبیاؤ نومونه کیخودل پکاردی۔ او بنۀ نومونه ایخودل پکاردی چه شرك پکښې نه وی ۔

بعضِ خلق عبدالنبی، عبدالرسول، عبدالعلی، داتا، پیر بخش، عمر بخش، ګنج بخش او داسے نور غیر شرعی نومونه ګدی۔حال دادے چه دا ډیر ه ګناه لری۔

نبی ﷺ به چه دَ کوم سړی نوم غلط واوریدۀ نو بدلولو به ئے ۔لیکن دَ نوم په سبب انسان جنت ته نشی تلے۔جنت دَ الله په توفیق سره په ایمان او عمل صالح سره ملاویږی۔

۲۹ – اَحَادِیْثُ الْاَبْدَالِ وَالنُّجَبَاءِ وَالنُّقَبَاءِ وَالْاَقْطَابِ بَاطِلَةٌ اِلَّا اَنَّهٗ وَرَدَ حَدِیْثٌ ضَعِیْفٌ فِی الْاَبْدَالِ اَنَّهُمْ بِالشَّامِ کُلَّمَا مَاتَ رَجُلٌ مِنْهُمْ اَبْدَلَ اللّٰهُ مَکَانَهٗ آخَرَ.

ترجمه : دَ قطبانو، غوثانو، نجیبانو او رجال الغیب په باره کښې چه حدیثونه راغلی هغه تول دروغ دی۔مګر یو حدیث دَ ابدالو په باره کښې راغلے چه هغه هم ضعیف او منقطع دے۔لکه مسند احمد اوګورئ ۔

تشریح : ددے نه بعضِ خلق امداد غواړی ۔ او وائی چه حدیث کښې راغلی دی۔نو علامه ابن قیمؒ په (المنار المنیف) کښې دا حدیثونه موضوعی ګرزولی دی۔ اوملا علی قاریؒ هم دَ هغۀ تبعیت کړے دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۰– اِذَا مَرَّ الْعَالِمُ اَوِ الْمُتَعَلِّمُ عَلٰى قَرْيَةٍ فَاِنَّ اللّٰهَ تَعَالٰى يَرْفَعُ الْعَذَابَ عَنْ مَقْبَرَةِ تِلْكَ الْقَرْيَةِ اَرْبَعِيْنَ يَوْمًا.

قَالَ السُّيُوْطِيُّ لَا اَصْلَ لَهٗ.

ترجمه : کله چه عالم یا طالب العلم په یو کلی ور تیرشی، نو الله تعالی دَ دغه کلی دَ مقبرے نه څلویښت ورځے عذاب پورته کوی۔

تشریح : دا بے بنیاده حدیث دے۔ دا خبره صحیح ده چه دَ علم او علماؤ او طلباؤ ډیر فضیلت دے لیکن دَ ځان نه ورله حدیثونه جوړول هم نۀ دی پکار بلکه صحیح حدیثونه ډیر دی۔ زۀ دَ بعضِ تبلیغ والونه اورم، چه ګشت په یو کلی اوشی، نو الله تعالی څلویښت ورځے رحمتونه رالیږی، او عذابونه لرے کوی۔ شاید چه دا ددے موضوعی حدیث نه اخستے شوے خبره وی۔ نو دا خبره بے بنیاده او په الله دروغ جوړول دی۔ او مُرَوّجه تبلیغ والا ډیر داسے حدیثونه بیانوی کوم چه خالص دروغ او ډکوسلے دی۔ په دوئ کښ بے تحقیقه، بے بنیاده خبرے ډیرے زیاتے دی۔ بلکه موضوعات او منکرت حدیثونه هم دوئ راتازه کړل۔

۳۱– تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّيْنَ سَنَةً.

ترجمه : یو ساعت فکر کول دَ شپیتو کالو دَ عبادت نه بهتر دی۔

تشریح : دا قول دَ صوفیانو دے۔ او حدیث نۀ دے۔ د الله په نعمتونو او قدرتونو کښ فکر کول ډیر ښۀ شے دے۔ الله هم دے طرف ته ترغیب ورکړے۔ لیکن بعضِ خلق داسے وائی چه دَ دین په فکر کښ ناسته دَ شپیتو کالو دَ عبادت نه بهتر دی۔

نو اول خو دا حدیث ثابت نۀ دے۔ او که ثابت شی نو بیا ئے دا معنی نۀ ده۔

۳۲. قَالَ ﷺ: تَرْكُ الْعَشَاءِ مَهْرَمَةٌ.

ترجمه : دَ ماښام روټئ نۀ خوړل سړے بوډا کوی۔

تشریح : دا حدیث ثابت نۀ دے۔ ترمذی ددے پشان یو بل حدیث راوړے۔ لیکن هغه ورته منکر وئیلی دی۔ نو داسے تشدد او تعمق نۀ دی کول پکار۔ چه خامخا دَ ماښام روټئ به خوری، او که وے نۀ خوړله، نو ګنے دَ سُنت نه به خلاف راشی۔ لیکن طبیبانو دا خبره کړے ده چه څه نه څه خوړل او مازیګر وختی خوړل صحت له ښۀ دی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣٣- حَدِيثُ تَسْلِيمِ الْغَزَالَةِ اشْتَهَرَ عَلَى الْاَلْسِنَةِ وَفِي الْمَدَائِحِ النَّبَوِيَّةِ قَال ابْنُ كَثِيْرٍ وَلَيْسَ لَهُ اَصْلٌ وَمَنْ نَسَبَهُ اِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَدْ كَذَبَ.

ترجمه : خلق وائی چه نبی ﷺ یوه هوسئ ولیده چه ښکاری نیولے وه ـ هغے په نبی ﷺ سلام واچول، او دا ئے اووئیل چه زما بچی وږی دی، ما پریده، زۀ به بیا راشم، تر آخره پورے۔

تشریح : دا حدیث بے اصله دے او خوك ئے چه رسول الله ﷺ ته نسبت کوی هغه دروغژن دے۔

دَ نبی ﷺ معجزے دَ زرو نه هم ډیرے دی لکه علامه ابن تیمیهؒ په (الفرقان) کښ ورته اشاره کړے ده۔

نو واعظان هغه ولے نه ذکر کوی چه دا بے بنیاده خبرے په خلقو کښ خوروی۔

٣٤- سِيْنُ بِلَالٍ عِنْدَ اللهِ شِيْنٌ.

قَالَ ابْنُ كَثِيْرٍ لَيْسَ لَهُ اَصْلٌ ـ

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی : دَ بلالؓ سین داسے دے لکه چه دے شین وائی ـ

تشریح : یعنی خلق وائی چه بلالؓ (اشهد) کښ

شین نشو وئیلے ـ نو (اسهد) به ئے ویلو په سین سره ـ نو صحابه ؤ منع کړو چه اذان مکوه۔ بیا جبریل علیه السلام راغے، اووے فرمایل چه نن بره (پاس) اذان نه دے اوریدلے شوے۔ دا ولے، نو دا عرض اوشو، نو هغه وفرمایل چه دا دَ بلال سین په شان دَ شین دے۔ او اذان به هم دے کوی ـ

دا هسے بے اصله خبره ده ځکه چه بلالؓ خو یوائے مؤذن نۀ وو۔ بلکه دَ رسول الله ﷺ مؤذنین اووه کسان وو۔

٣٥ - حَدِيثُ : رُجُوْعِ بِلَالٍ وَ ارْتِجَاجِ الْمَدِيْنَةِ وَ بُكَاءِ النَّاسِ.

ترجمه : چه بلالؓ دَ نبی ﷺ دَ وفات نه روسته مدینے منورے ته راغے او اذان ئے وکړو۔ او مدنیه وخوزیدله او خلق ټول په ژړا شو۔

تشریح : دا حدیث باطل دے۔ ثابت نۀ دے۔

٣٦- اَلْاَرْضُوْنَ سَبْعٌ فِيْ كُلِّ اَرْضٍ نَبِيٌّ كَنَبِيِّكُمْ يُرْوٰى عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.

ترجمه : اووه زمکے دی او په هره زمکه کښ پیغمبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے لکه بهر دنیا کښې چه څنګه نبی وی ۔

تشریح : دا احدیث نبی ﷺ ته دے وئیلے او خلق ئ
ابن عباس رض ته نسبت کوی۔ لیکن دا هم د روغ دی۔ بلک
صحیح خبره داده چه زمکے اووه دی لیکن دَ یو بل س
نښتے دی لکه دَ پیاز دَ پوستکی پشان ۔

(ترمذی کتاب التفسیر سورة الطلاق).

دا احدیث قصه ګو ملایان ډیر اوروی۔

۳۷- اَنَا مِنَ اللهِ وَالْمُؤْمِنُوْنَ مِنِّیْ.

قَالَ الْعَسْقَلَانِیُّ : اِنَّهٗ كِذْبٌ مُخْتَلَقٌ .

ترجمه : زهٔ دَ الله نه یم او مؤمنان زما نه دی۔

تشریح : دا خبره خلق نبی ﷺ ته منسوب کوی حال
دادے چه دا څهٔ مهمل کلام او شرکی خبره ده۔ لکه خلق
وائی دا دنیا ددهٔ دَمخ نه پیدا ده۔ دا غلطه خبره ده ۔ علما
وائی دا دروغ دی۔ دا دَ بریلیانو جوړ کړے حدیث دے۔

۳۸- اِنَّ الْوَرْدَ خُلِقَ مِنْ عَرَقِ النَّبِیِّ اَوْ مِنْ عَرَقِ الْبُرَاقِ.

ترجمه : ګلاب دَ نبی ﷺ دَ خولے مبارکے یا دَ هغهٔ دَ
بُراق دَ خولو نه پیداشوے دے۔دا چتی خبره ده دروغ دی۔

تشریح : ددے نه دا معلومیږی چه ګلاب دَ نبی ﷺ

دَ زمانے نه مخکښې نه وو۔ او حال دا دے چه قرآن کښې الله
ورته اشاره کړے ده، په سورة رحمٰن کښې ﴿ فکانت وردة
کالدهان ﴾ نو معلومه شوه چه ګلاب مخکښې زمانه کښې
هم وو۔ نو بیا څنګه دَ نبی ﷺ دَ خولے نه پیدا شو۔ دَ
ګلاب په باره کښې ټول احادیث موضوعی دی ۔

۳۹- حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْاِیْمَانِ :

ترجمه : دَ وطن سره مینه کول دَ ایمان حصه ده۔

تشریح : دا دَ ځان نه جوړ شوے حدیث دے۔ دا غلطه
خبره ده ځکه چه کافران هم دَ خپل وطن سره مینه کوی
.بلکه ایمان والو لره دَ الله دَ دین سره مینه پکارده، او خپل
ملك او وطن پریخودل پکاردی ۔کما فعله الصحابة۔ د
اچرته دَ فاسدو خلقو حدیث دے۔

۴۰- اَلشَّیْخُ فِیْ قَوْمِهٖ كَالنَّبِیِّ فِیْ اُمَّتِهٖ : مَوْضُوْعٌ .

ترجمه : پیر په یو قوم کښې داسے دے لکه پیغمبر په
خپل امت کښې۔

تشریح : نن صبا اکثر پیران ټګان او ګنړ کپان دی، دَ
خلقو عقائد ئے خراب کړل، خلق ئے دَ صحیح دین نه
محرومه ساتل دی۔ نو دوئ څنګه دَ پیغمبر سره مشابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړے شی؟ دا تشبیه صحیح نۀ ده ـ دَ سوء ادب نه خالی نه ده ـ اوکه څوك اووائی چه بل روایت کښ راغلی دی۔ چه:

٤١ – عُلَمَاءُ اُمَّتِیْ کَاَنْبِیَاءِ بَنِیْ اِسْرَائِیْلَ .

اِنَّهٗ مَوْضُوْعٌ بَلِ الصَّحِیْحُ الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِیَاءِ.

ترجمه : زما دَ امت علماء دَ بنی اسرائیلو دَ پیغمبرانو پشان دی۔

تشریح : دا حدیث هم موضوعی دے ـ

بلکه صحیح داسے ده چه علماء دَ انبیاؤ وارثان دی ـ دَ پیغمبر دومره سپکاوے کول گناه ده، چه مُلیان دَ هغه سره برابروے ـ

٤٢ – مَنْ بَشَّرَنِیْ بِخُرُوْجِ صَفَرَ بَشَّرْتُهٗ بِالْجَنَّةِ .

ترجمه : نبی ﷺ وائی ، چاچه ماله زیرے دَ صفرے د میاشتے دَ وتلو راکړو، نو زۀ به ورله دَ جنت زیرے ورکړم ـ

تشریح : دا حدیث بے بنیاده دے، او مشرکانو جاهلانو دَ ځانه جوړ کړے دے، دوئ دَ صفر دَ میاشتے نه ویریږی چه دے کښ دیوان راکوزیږی ماښام بهرته مه وزئ، اوکله چه صفره اووځی نو کتهوئ ورپسے ماته کړی۔ اوکور ورپسے پاك جاروکړی وغیره نور رسمونه، دا دَ عربو جاهلانو کار

هم وؤ۔ او هغوی به دا میاشت سپیره گنړله ـ نوشریعت ورله نوم صفرالمظفر، سره کیخوده یعنی دَ کامیابئ میاشت، او دَ سپیرۀ والی میاشت نه ده، بلکه سپیرۀ والے دَ انسان دَ عمل په وجه راځی نۀ دَ میاشتو ورځو په وجه۔

٤٣ – یَوْمُ الْاَرْبِعَاءِ یَوْمُ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ.

ترجمه : دَ چارشنبے ورځ سپیره ده ـ دا حدیث نهایت ضعیف دے۔

تشریح : خلق اکثر ورځوته دَ سپیرۀ والی او نیك بختئ نسبتونه کوی۔ حال دادے چه دا خو دَ الله په اختیار کښ دی ـ بعضِ ښځے وائی چه دَ جُمعے په ورځ جامے وینځل یا سر وینځل ښۀ نۀ دی، او بعضِ پکښ لا دا هم وائی چه دَ جُمعے په ورځ غسل نۀ وزی۔ دا دَ شیطان لویه وسوسه ده۔ ځکه چه نبی ﷺ په غسل باندے حکم کړے دے دَ جُمعے په ورځ ـ او دوئ وائی چه غسل نۀ وزی ـ دا دَ صحیح صریح حدیث مقابله ده، اعاذنا الله۔ نو بدفالی نیول لو یه گناه ده ـ

٤٤ – یَوْمُ الْقَوْمِ اَحْسَنُهُمْ وَجْهًا.

ترجمه : امامت به هغه څوك کوی چه مخ ښائسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرې۔

تشریح : دا موضوعي روایت دے ۔ بلکه صحیح حدیث کښې دَ علم او قرائت او هجرت او مشروالي او دَ کور والا لحاظ راغلے دے ۔ او بعضِ خلق تعمّق کوي ددے حدیث نه روستو نورے خبرے کوي وائي چه څوك ښائسته مخ والا وي یا دَ دوه ښځو والا وي وغیره، نو هغه دَ امامت حقدار وي ۔ دا ټولے بے فائدے او دَ ځانه جوړ شوے مسئلے دي۔ چه دَ حنفي فقهاؤ په کتابونو کښې ذکر شوي دي۔ په دے باندے هیڅ دلیل نشته، دا قِسم خرافات او بے بنیاده مسئلے په حنفي فقه کښې ډیر زیات دي۔

٤٥ – اَلنَّظَرُ اِلَى الْوَجْهِ الْجَمِيْلِ عِبَادَةٌ.

ترجمه : ښائسته مخ ته کتل عبادت دے۔

هٰذَا كِذْبٌ بَاطِلٌ .

تشریح : دا دروغ او باطله خبره ده۔ فاسقان خلق خو هسے هم دَ پردو زنانهؤ نه مخ نهٔ اړوي، اوکه دا حدیث هم واوري نو صوفیان به هم په لعنت شي، لکه بعضِ پیران به دے لعنت اختهٔ شویدي، لکه علامه ابن الجوزيؒ په تلبیس ابلیس کښې نقل کړي دي چه ډیر صوفیان او پیران

وادهٔ نهٔ کوي، دَ حلالو زنانو نه ځان ساتي، نو شیطان دَ ښائسته هلکانو سره دَ دوئ عشق او محبت پیدا کوي۔ او په دے باره کښې ئے ډیر واقعات نقل کړي دي۔ نو دے نه معلومه شوه چه څوك حلال شے پریدي نو هغه به په حرامو کښې واقع کیږي۔ او بیا دَ ظلم دپاسه دَ ظلم خبره داده چه کوي به ګناه او جوړوي به ورله حدیث۔

٤٦ – مَنْ رَفَعَ يَدَيْهِ فَلاَ صَلٰوةَ لَهٗ.

ترجمه : چاچه په مانځه کښې رفع الیدین اوکړل، نو دَهغه مونځ نهٔ کیږي۔

تشریح : دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ دارنګه ټول هغه حدیثونه چه په هغے کښې په مانځه کښې دَ رفع الیدین نه منع راغلے وي، هغه ټول دروغ دي۔

ځکه چه په مانځه دَ رکوع کولو په وخت او دَ رکوع نه دَرا اوچتیدلو په وخت او دریم رکعت ته دَ پاسیدلو په وخت رفع الیدین کول (خپل دواړه لاسونه اوچتول) په صحیح احادیثو کښې ثابت دي۔ دَ ټولو محدثینوؒ په اتفاق سره ثابت دي۔ بلکه محدثینوؒ فرمائیلي دي چه دَ رفع الیدین احادیث متواتر دي۔ او دَ متواتر نه انکار کول کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے۔ لهذا په مانځه کښې رفع اليدين کول مسنون
مستحب عمل دے۔ لس نيکئ پرے ملاويږی۔ مګ
بعض خلقو دَ تعصب دَ وجے نه ددے دَ نۀ کولو په باره کښ
دغه مذکوره دروغژن حديث جوړ کړے دے۔

دَ مسئلے دَ تفصيل پاره (فتاوى الدين الخالص،
الحق الصريح جلد څلورم اوګوره)۔

٤٧ – مَنْ زَارَنِىْ وَزَارَ اَبِىْ اِبْرَاهِيْمَ فِىْ عَامٍ وَاحِدٍ دَخَلَ الْجَنَّةَ
مَوْضُوْعٌ بَاطِلٌ .

ترجمه : نبى ﷺ وائى چا چه زما او دَ ابراهيم عليه السلام
په يو کال کښې زيارت اوکړو ۔ نو دے جنتى دے۔

تشريح : دَ زيارت متعلق بحث مخکښې تير شو
دے۔ ليکن دا حديث باطل او موضوعي دے ۔

٤٨ – مَنْ اَكَلَ مَعَ مَغْفُوْرٍ غُفِرَلَهٗ. مَوْضُوْعٌ كِذْبٌ.

ترجمه : چا چه دَ بخښلے شوى سړى سره خوراک
اوکړو نو هغه به هم وبخښلے شي۔

تشريح : دا حديث دروغ دى اوسو چه د روغ دى، ځکه
چه دَ انبياؤ سره منافقانو او کافرانو هم روتۍ خوړلے ده۔
نو هغه به هم بخښلے کيږی ؟ دا قسم حديثونه خلقو

پيرانو او خپلو مشرانو په باره کښې جوړ کړی دی۔ او دا دَ
هغه چا خبرے دی چه هغوئ دَ اسلام دَ اصولو او بنيادى
خبرو نه نا خبره دی۔ هغه دا چه په اسلام کښې دَ نجات دپاره
صحيح ايمان او عمل صالح شرط دے۔ په خپله باندے دَ
ايمان او عمل صالح دَ مسائلو نه ځان نۀ خبرول او دَ بل چا
په اوګو باندے مياشت ليدل دَ عقل او شعور والو طريقه نۀ
ده۔ اعاذنا الله من التعمق۔

٤٩ – مَنِ اكْتَحَلَ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ بِالْاِثْمَدِ لَمْ تَرْمَدْ عَيْنَاهُ اَبَدًا.

ترجمه : چا چه دَ عاشورے په ورځ رانجه ولګول،
نوسترګے به ئے چخنے نشی۔

تشريح : دَ عاشورے په باره کښې شيعه ګانو او بعض
غلاتو (افراطى) مسلمانانو دَ ځانه حديثونه جوړ کړی
دى۔ هغه ټول غلط دى۔ صرف دَ روژے په باره کښې چه
کوم احاديث راغلى دى هغه صحيح ثابت دى۔ او يو حديث
چه هغه انتهائى ډير ضعيف دے چه هغه په خپل اهل او
عيال باندے دَ فراخئ راوستلو په باره کښې دے په دے
مياشت کښې۔

ليکن دے باره کښې هم علماؤ وئيلى دى چه دا حديث

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا موضوعی دے اویا نهایت ضعیف دے ۔

۵۰ – مَسْحُ الرَّقَبَةِ اَمَانٌ مِنَ الْغُلِّ .

ترجمه : دَ څټ مسح کول په اودس کښې دا دَ طوق نه امان دے ۔

تشریح : دَ څټ مسح کولو په باره کښې هیڅ حدیث ثابت نهٔ دے ۔ په دے باندے باره کښې چه کوم درے روایتونو نه راغلی دی، په هغے کښې یو هم ثابت نهٔ دے، درے واړه سخت ضعیف دی۔ او په ضعیف حدیث باندے مستحب هم نهٔ ثابتیږی۔ دے وجے نه په اوداسهٔ کښې څټ مسح نشته۔ بعضِ خلق په کښې لا مرئ هم مسح کوی ۔ دا هم بدعت دے۔

۵۱ – قِرَاءَةُ سُوَرِ الْقَلَاقِلِ اَمَانٌ مِنَ الْفَقْرِ.

ترجمه : دَ هغه سورتونو لوستل دَ کومو په اول کښې چه (قل) راځی، دَ فقر او نیستیٔ نه دَ خلاصیدو سبب دے۔

او هغه پنځه سورتونه دی، الجن، الکافرون، الاخلاص، المعوذتین۔

تشریح : دا حدیث باطل دے ۔اگرکه په قرآن کریم کښې الله تعالی برکات ایخی دی دَ هر څه دپاره ۔لیکن دَ ځانه

داسے خبره کول ناجائز دی، شریعت دا قِسم خبرے نهٔ خوښوی۔

۵۲ – ملاعلی قاریؒ او ابن قیمؒ څه قواعد کلیه ذکر کړی دی، زهٔ هم بعضِ دلته لیکم ۔

لاَ یَصِحُّ تَعَیُّنُ قَبْرِ نَبِیٍّ غَیْرِ نَبِیِّنَا عَلَیْهِ السَّلَامُ اِلَّا اَنَّ اِبْرَاهِیْمَ عَلَیْهِ السَّلَامُ فِیْ تِلْكَ الْقَرْیَةِ وَلَا یُدْرٰی مَکَانَهٗ .

هر هغه حدیث چه دَ انبیاؤ دَ قبرونو دَ تعیین په باره کښې وی هغه به دروغ وی۔ لکه خلق وائی چه دَ نوح علیه السلام قبر دَ لبنان په غرکښې دے۔ دا دروغ دی۔ الله دَ هغوی قبرونه پټ کړی دی چه څوك ترے چرته عیدگاه او میله جوړه نکړی ۔ لکه دَ اولیاؤ په قبرونو چه څنگه عُرسونه او میلے تیلے کیږی ۔

۵۳– دَ ابوبکرؓ او عمرؓ او علیؓ دَ میلادونو په باره کښې هیڅ حدیث نشته ۔

او کچرته وی هغه ټول غلط دی او دَ نبی ﷺ میلاد مناوول (نمانځل) هم بدعت او ناروا دے ۔ځکه چه حدیث کښې نشته صحابو نه دے کړے ۔ بلکه نبی ﷺ دَ ربیع الاول په (۲) تاریخ وفات شوے دے لکه په اتقان ، خازن کښې

دَ سعید ابن جبیرؒ نه منقول دی ۔ او خلق په دولسمه میلاد اوخیراتونه کوی ۔دا ټول رسمونه دی، چه ددې نه ځان ساتل ضروری دی۔

۵۵ – وَمِنْ هٰذَا حَدِيْثُ اَنَّ قَافِ جَبَلٌ مِنْ زُمُرُّدَةٍ خَضْرَاءَ مُحِيْطٌ بِالدُّنْيَا .

ترجمه : او دَ احادیث موضوعه نه دا هم ده چه قاف یو غردې دَ زمردونه او دَ دنیا نه ئې احاطه کړې ده ۔

تشریح : دا دَ خلقو خبرې دی، په صحیح روایت کښې ددې څه ذکر نشته، او کچرته وې، نو الله به په قرآن کریم کښې دَ دلیل په ځائې ذکر کړې وې ۔ لکه څرنګه ئې چه نور دلیلونه ذکر کړی دی۔

۵۶ – وَمِنْ هٰذَا اَنَّ الْاَرْضَ عَلٰى صَخْرَةٍ وَ الصَّخْرَةُ عَلٰى قَرْنِ الثَّوْرِ فَاِذَا حَرَّكَ الثَّوْرُ قَرْنَهُ تَحَرَّكَتِ الصَّخْرَةُ.

ترجمه : دا هم بې بنیاده حدیث دې چه زمکه دَ غوئی په خکر ټینګه ده، او زلزله دَ هغهٔ خکر دَ وجې نه کیږی۔

تشریح : دا دَ بکواسیانو او قیصه ګو مُلیانو واعظانو قیصې دی په حدیث کښې ورله هیڅ اصل نشته۔ بلکه الله تعالیٰ په قرآن کښې وائی چه آسمان او زمکه زما په لاس

کښې دی۔ نور چا ته مې څه پکښې نهٔ دی ورکړی۔ یعنی اختیارات مې چاته نهٔ دی سپارلی ۔دې مخلوق دَ الله هر صفت بل چا ته ورکړو تردې چه غوئې ئې دَ الله سره شریک کړو ۔لکه یهودیان او هندوان داسې کوی۔ دا روایت هم کوم یهودی یا هندو دَ ځانه جوړ کړې دې۔

۵۷ – حَدِيْثُ : مِقْدَارِ الدُّنْيَا وَ اَنَّهَا سَبْعَةُ آلاَفِ سَنَةٍ.

ترجمه : دا حدیث بې بنیاده او دَ ځانه جوړ شوې دې چه دَ دنیا عمر اووه زره کاله دې۔

تشریح : دا روایت یهودیانو جوړ کړیدې ۔ځکه ابن قیمؒ فرمائی چه مونږ په اووهٔ زرم کال کښې یو، پس هر چاته به داپته ولګی چه قیامت ته دوه سوه یو پنځوس (۲۵۱) کاله پاتې دی ۔او زهٔ وائی چه په اووم زرم کال باندې نهه کم څلور سوه کاله زیات اوشو۔ نو قیامت خو تراوسه رانغې۔ نو معلومه شوه چه دا روایت غلط دې۔

لیکن یاد ساتئ ! دَ قیامت علامات موجود شوی دی بیا ابن قیمؒ او ملاعلی قاریؒ فرمائی، چه بعض جاهلان وائی چه نبی ﷺ ته دَ قیامت علم وو۔ لیکن تواضعًا ئې وئیلی دی چه ماته پته نشته دَ قیامت، دا دروغ دی۔ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغمبر ﷺ چرته دروغ نهٔ وائی ۔ او دروغو ته ځوک تواضع نه وائی۔ دَ قیامت علم صرف یو الله سره دے۔

۵۸– وَ مِنْهَا صَلَوَاتُ الْاَیَّامِ وَ اللَّیَالِیْ کَصَلٰوةِ یَوْمِ الْاَحَدِ وَلَیْلَةِ الْاِثْنَیْنِ وَیَوْمِ الْاِثْنَیْنِ وَلَیْلَةِ الثُّلٰثَاءِ وَیَوْمِهَا وَلَیْلَةِ الْاَرْبَعَاءِ وَیَوْمِ الْخَمِیْسِ وَلَیْلَةِ الْجُمُعَةِ وَیَوْمِهَا اِلٰی آخِرِ الْاُسْبُوْعِ.

ترجمه : دَ شپو او دَ ورځو دَ نفلونو په باره کښې بعض خلقو څه حدیثونه جوړ کړی دی۔ مثلا دَ خالی په ورځ دَ نفلونو، دَ ګل په شپه او ورځ کښې دَ نفلونو، دَ منګل (سے شنبے) په شپے او ددے په ورځ کښې دَ نفلونو، دَ چارشنبے په شپه او دَ زیارت په ورځ او دَ جُمعے په شپه او ورځ کښې دَ نفلونو دَ فضیلت په باره کښې کوم فضائل راغلی دی۔ چه چا دا نفل اوکړل نو دومره ثواب به ئے وشی۔

دا ټول موضوعی او دَ ځانه جوړ شوی روایتونه دی۔ په هیڅ صحیح حدیث کښې ددے ثبوت نشته۔

۵۹– صَلٰوةُ الرَّغَائِبِ وَصَلٰوةُ رَجَبَ وَصَوْمُهَا.

ترجمه : مونځ دَ رغائب بدعت دے او مونځ دَ رجب او دارنګه دَ رجب دَ روژے په باره کښې حدیث نشته ۔

تشریح : مونځ دَ رغائب دا پخوا یو مونځ جوړ شوے

وو۔ څو علماء هغې ته بدعت وائی (ځکه چه دَ رسول الله ﷺ نه نهٔ دے ثابت) نو خلق ترے منع شول ۔ که ځوک اووائی چه مونځ خو عبادت دے دا چا منع کړے دے۔ څومره چه کوی، او څنګه ئے چه کوی اختیار دے ؟

نو مونږ وایو : مونځ عبادت دے ۔او عبادت به مونږ دَ رسول الله ﷺ نه زده کوو۔ نو هغه چه چرته کړے وی ، او اجازت ئے ورکړے وی۔نو هغه مونځ به عبادت وی ، او کوم مونځ چه رسول الله ﷺ نه دے کړے، او نه ئے پرے امر کړے وی ، هغه بدعت دے۔

شیخ عبد القادر جیلانیؒ په الغنیه کښې ډیرے روژے او مونځونه دَ رجب بیان کړی دی ۔ لیکن هغه غلط او باطل حدیثونه دی۔ هغه چونکه صوفیانو ته مائل وی۔ او صوفیان دَ ضعیفو حدیثونو په باره کښې تحقیق نهٔ کوی۔

۶۰– کُلُّ صَلٰوةٍ طَرِیْقُهَا یُخَالِفُ هٰذِهِ الصَّلَوَاتِ الْمَعْرُوْفَةِ اِلَّا التَّسْبِیْحُ وَصَلٰوةِ الْحَاجَةِ فَبَاطِلٌ .

ترجمه : هر هغه مونځ چه هغه ددے مشهورو مونځونو نه خلاف وی، سیوا دَ صلوة تسبیح او صلوة حاجت نه، نو هغه به باطل وی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه : دَ دالو، وریژو، کلولو (لوبیا، کُرخو) او
بانجیانو په باره کښې راغلی حدیثونه ټول غلط دی۔

تشریح : دا قِسم حدیثونه خیټورو مُلیانو او بنی
اسرائیلو جوړ کړی دی۔

۶۵ – مِنْهَا ذِکْرُ فَضَائِلِ السُّوَرِ مِثْلُ مَا فَعَلَهُ فِیْ تَفْسِیْرِ الثَّعَالِبِیِّ
وَکَشَّافِ الزَّمَخْشَرِیِّ.

ترجمه : دَ سورتونو دَ فضیلتونو په باره کښې احادیث
باطل دی۔

تشریح : دَ بعض سورتونو فضیلت په احادیثو
صحیحه ؤ کښې راغلے دے۔لیکن تفسیر ثعلبی کښې او
کشاف دَ زمخشری کښې څهٔ احادیث دی چه په اول او آخر دَ
سورۃ کښې ئے راوړی دی، هغه ټول موضوعی دی۔ دا
قاعده یاده لره۔

۶۶– وَ مِنَ الْقَوَاعِدِ الْکُلِّیَّةِ : اَنَّ نَقْلَ الْاَحَادِیْثِ النَّبَوِیَّةِ
وَالْمَسَائِلِ الْفِقْهِیَّةِ وَالتَّفَاسِیْرِ الْقُرْآنِیَّةِ لَا یَجُوْزُ اِلَّا مِنَ الْکُتُبِ
الْمُتَدَاوِلَةِ لِعَدَمِ الْاِعْتِمَادِ عَلٰی غَیْرِهَا مِنْ وَضْعِ الزَّنَادِقَةِ وَالْحَاقِ
الْمَلَاحِدَةِ بِخِلَافِ الْکُتُبِ الْمَحْفُوْظَةِ.

ترجمه : دلته قاعده کلیه ده هغه دا چه حدیثونه او

مسئلے او تفسیر دَ آیتونو به دَ مشهورو کتابونو نه نقل
کولے شی ځکه چه په نورو کتابونو اعتماد نشته۔شاید
چه زندیقانو او ملحدینو چرته دس پکښې کړے وی ځکه
چه مشهور کتابونه خو دَ علماؤ یاد وی۔

تشریح : دا ډیره ښکلے قاعده ده ۔ مبتدعین اکثر
خپل دلیلونه دَ داسے کتابونو نه پیش کوی چه هغه
هیڅوك نهٔ پیژنی ۔لکه وائی چه (فتاوی نورالهدی) کښې
لیکلی دی۔(چلپی) کښې ئے لیکلی دی ۔ (درة الناصحین)
کښې (مواعظ شریف) کښې ئے لیکلی دی۔ (لمعات شریف
د مشکوة شریف) یوه غیر مستند غوندے شرح ده۔

۶۷– اَحَادِیْثُ الْعَقْلِ کُلُّهَا بَاطِلَةٌ :

ترجمه : دَ عقل په باره کښې راغلی حدیثونه ټول
باطل دی۔

تشریح : لکه خلق وائی اول الله تعالی عقل پیدا کړو
بیا فلانکے شے۔حال دا دے چه صحیح حدیث کښې داسے
دی چه اول الله قلم پیدا کړے دے ۔(مشکوة شریف)۔

۶۸– قَالَ عَلَیْهِ السَّلَامُ لَیْسَ لِفَاسِقٍ غِیْبَةٌ . مَوْضُوْعٌ.

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی : دَ فاسق سړی غیبت جائز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي۔

تشریح : علماء وائی چه دا خبره مطلقا نهٔ ده، بلکه دَ هغه سړی غیبت منع نهٔ دے چه ښکاره یو کار کوی۔ او ته ورله هغه ذکرکړے۔لکه یو سړے ږیره خروی، ته ووایه چه فلانکے خو ږیره خروی۔نو دا ناروا نهٔ دی اونور غیبتونه حرام دی اکثر خلق په دے وخت کښ په دے مرض کښ اخته دی۔او په دلیل کښ دا حدیث ذکر کوی، حالانکه دا حدیث ثابت نهٔ دے۔نو ددینه ځان ساتل پکاردی۔

٦٩– قَالَ ﷺ : اَنَا مَدِيْنَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بَابُهَا.

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی چه ځهٔ دَ علم ښاریم او علیؓ ئے دروازه ده۔

تشریح : دا حدیث باطل دے او شیعه ګانو جوړکړے دے۔یحیی بن معینؒ او ابوحاتمؒ ورته دروغژن حدیث وئیلی دی۔

٧٠– اِنَّ عَبْدَ الرَّحْمٰنَ بْنَ عَوْفٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ حَبْوًا.

ترجمه : عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه به دَ ډیرمال په وجه جنت ته په خړپوسو خړپوسو ځی۔

تشریح : دا حدیث بالکل غلط دے۔ بلکه هغه به

عشره مبشره صحابه ؤ کښ دے ۔دَ هغه ډیر فضیلتونه دی۔هغه خو اکثرمال دَ الله جل جلاله په لاره کښ لګولے وو۔

دا حدیث ما ځکه په دے کتاب کښ اولیکهٔ ،چه مولانا زکریا په خپل کتاب (فضائل صدقات) کښ راوړے دے۔اوهغه په ټوله دنیا کښ خوریږی۔

حالانکه مولانا زکریا (دَ مروجه تبلیغ مشر) له پکار وو، چه ددے قِسم بے بنیاده حدیثونو نه ئے ځان ساتلے وے، او امت ته ئے صحیح حدیثونه پیش کړی وی۔ حالانکه په (فضائل اعمال) او (فضائل صدقات) کښ ډیرے بنیاده، ضعیف او منکرت حدیثونه اودَ شریعت خلاف خبرے لیکلے شوی دی۔ چه په دے باندے امت ګمراه کیږی۔

نودَ داسے قسم روایتونونه ځان ساتل پکاردی۔

٧١– ثَلَاثَةٌ تَزِيْدُ فِى الْبَصَرِ النَّظْرَةُ اِلَى الْخُضْرَةِ وَالْمَاءِ الْجَارِىْ وَالْوَجْهِ الْحَسَنِ .لَمْ يَقُلْهُ الرَّسُوْلُ ﷺ.

ترجمه : دَ نبی ﷺ ارشاد دے چه درے خیزونه نظر تیزوی۔شنوبوټوته کتل، روانو اوبوته کتل، اوښائسته مخ ته۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : دا دَ نبی ﷺ ارشاد نـه دے، بلکـه دا قسـ
خبرے دَ طبیبانو او تجربه کارو خلقو دی۔

دا حدیث دَ خلقو په خوله کښ ډیر مشهور دے ځکه ما
تنبیه ورکړه چه رسول الله ﷺ تـه دَ بکواس اوبے فائدے
خبرے نسبت کول سخته گناه او غلط کار دے۔

۷۲- مَنِ اشْتَرَى دِيْكًا اَبْيَضَ لَمْ يَقْرَبْهُ شَيْطٰنٌ وَلَا سِحْرٌ.

ترجمه : چا چه سپین چرگ واخسته، نو شیطان او
جادو به ورته نه نزدے کیږی۔

تشریح : دا چا هسے دَ گپ خبره کړے ده۔ رسول الله
ﷺ ددے قِسم خبرو نه بیزاره دے۔ بلکه علماء وائی چه د
چرگ په فضیلت کښ سوا دَ یو حدیث نه هیڅ نه دی
ثابت، او هغه یو حدیث دا دے : (چه دَ چرگ آواز واورئ نو دَ
الله تعالی نه دَ هغهٔ دَ فضل سوال کوئ)۔

ددے یو حدیث نه علاوه چه څوك دَ چرگ په باره هر
قِسم روایت بیانوی، نو هغه به غلط وی۔

۷۳- كُلُّ حَدِيْثٍ فِیْ ذَمِّ الْوَلِيْدِ وَمَرْوَانَ بْنِ الْحَكَمِ فَهُوَ
بَاطِلٌ.

ترجمه : هر هغه حدیث چه په مذمت او بدئ دَ ولید

اودَ مروان کښ وی، نو هغه به باطل وی۔

تشریح : بعضِ خلق وائی چه ولید دَ فرعون نوم
وو۔نو دا ایخودل گناه ده ۔دا خبره بے بنیاده ده۔ دارنگه هغه
خلق چه دَ صحابه ؤ دشمنان دی هغوی دَ مروان پسے ډیرے
خبرے جوړے کړیدی ۔ لیکن هر تاریخ کښ غلطی
اوتعصب شته ۔یو درے تاریخونه دی چه هغه ډیر ښه دی۔

۱- العواصم من القواصم ۔

۲ - منهاج السنة النبوية۔

۳- تاريخ الطبري۔

۷۴- كُلُّ حَدِيْثٍ فِیْ ذَمِّ يَزِيْدَ وَمُعَاوِيَةَ فَهُوَ بَاطِلٌ.

ترجمه : هر هغه حدیث چه په ذم او بدئ دَ معاویه
اویزید کښ وی هغه به باطل وی۔

تشریح : معاویه رضی الله عنه دَ رسول الله ﷺ جلیل
القدر صحابی دے او دا صحابیؓ دَ شیعه گانو او روافضو
دشمن دے۔

اویزید دَ معاویه رضی الله عنه ځوئے دے۔

په بعضِ اهلِ سنتو مسلمانانو کښ هم دَ شیعه گانو
عادت راغلے دے، هغه دا چه خپلو بچوله معاویه او یزید

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوم نهٔ ږدی، ددے نه سخت نفرت کوی۔ بلکه دا دَ دوئ په نیز کنځل وی۔ چه دَ یزید ځویه۔

٧٥- كُلُّ حَدِيْثٍ فِيْ ذَمِّ اَبِيْ مُوْسَى الْاَشْعَرِيِّ وَعَمْرِو بْنِ الْعَاصِ فَهُوَ بَاطِلٌ بِلَا شَكٍّ لِجَلَالَةِ قَدْرِهِمَا .

ترجمه : هر هغه حدیث چه دَ ابو موسی الاشعریؓ او عمرو بن العاصؓ دَ مذمت او بدئ په باره کښں وی نو هغه به باطل وی۔ ځکه چه دا صحابه کرام رضی الله عنهم لوئ شان لری۔ او دَ صحابهٔ دشمنان ډیردی، ځکه میوه دار ونه خلق په کټو ولی۔

٧٦- قَالَ عُمَرُ : اَمَا وَاللهِ لَقَدْ عَلِمْتُ اَنَّكَ حَجَرٌ وَلَوْلَا اَنِّيْ رَاَيْتُ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ يُقَبِّلُكَ مَاقَبَّلْتُكَ، وَفِيْ رِوَايَةٍ اِنَّكَ حَجَرٌ لَا تَنْفَعُ وَلَا تَضُرُّ. (متفق علیه)

ترجمه : د عمرؓ حجراسود خکل کړو۔او دائے وفرمایل چه ماته پته ده چه ته کانړے ئے۔نه چاته فائده ورکولے شے اونه نقصان ۔لیکن د رسول الله ﷺ عمل دے ځکه ما اوکړو۔

تشریح : دَ عمرؓ دا خبره ددے دپاره کړے وه په موسم د حج کښں چه خلقو کښں دَ شرك عقیده خوره نشی په سبب

دَ حجراسود سره۔ ځکه چه خلق به وائی چه حجراسود ښکلول جائزدی ۔ نومونږ به دَ باباګانو ګټے او جاروګانے په ځان راکاږو۔ نو عمر رضی الله عنه دَ خلقو دا غلط ګمان ختم کړو۔ دا صحیح روایت دے تردے ځائے پورے۔

ددے نه روستو چا غلطه خبره دَ ځانه ورسره یو ځائے کړے ده۔ چه هر کله عمر رضی الله عنه مذکوره خبره اوکړه، نو علیؓ عمرؓ ته جواب ورکړو۔ او وے فرمایل چه ولے حجراسود ضرر اونفع نشی ورکولے ؟ دا به قیامت کښں راشی اوګواهی به ورکوی په هغه کسانو چا چه ښکل کړے وی۔

دا روستنئ خبره دَ علیؓ موضوعی ده، مشرکانو دَ خپل شرك ثابتولو دپاره ځان ته لاره پرانستے ده۔

مطلب دا چه علی رضی الله عنه ته چه چا دغه خبره منسوب کړے دے، نو دا نسبت هغهٔ ته کول غلط دی، هغهٔ نه دغه جُمله نهٔ ثابته۔

وما علینا الا البلاغ

کتبه ابو محمد امین الله البشاوری۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

OOOOO

ضمیمه

دے ځائے پورے رساله (موضوعی حدیثونه) سره دَ ترجمے او تشریح نه پوره شو۔

دَ فائدے دَ زیاتوالی دپاره دَ شیخ ابو محمد امین الله البشاوری حفظه الله په تصحیح او نظر ثانی سره ددے تکمیل او اضافه کیږی، او دَ موضوعی حدیثونو تعداد سلو (۱۰۰) پورے رسیږی۔

اضافه از

ابو سلمان حضرت محمد غفر الله له

OOOOO

۷۷ – اَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّيْنَ، لَا نَبِيَّ بَعْدِیْ، اِلَّا اَنْ يَّشَاءَ اللّٰهُ.

ترجمه : زهٔ دَ ټولو انبیاؤ نه آخری نبی یم، مانه پس بل پیغمبر نشته، مگر که الله ئے اوغواړی۔

تشریح : دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ ځکه په دے کښې دا خبره کول چه (که الله اوغواړی) دَ ختمِ نبوت دَ عقیدے خلاف خبره ده۔ دَ تمام امت په دے اتفاق دے چه دَ نبی کریم ﷺ نه روستو بل هیڅ نبی نهٔ راځی۔ الله تعالیٰ په دهٔ باندے دَ انبیاء کرامو سلسله بنده کړے ده۔ مذکوره حدیث دَ استثناء په لحاظ سره دَ ځانه جوړ شوے دے۔ او صرف دا الفاظ ثابت دی چه (انا خاتم النبیین، لا نبی بعدی)۔ لیکن ددے نه پس الفاظ ثابت نهٔ دی۔ بلکه چا دَ ځانه جوړ کړی دی۔

امام سیوطیؒ فرمائی : دا استثناء موضوع ده۔ امام شوکانیؒ فرمائی : دا استثناء کوم زندیق دَ ځانه جوړه کړیده۔

(الموضوعات لابن الجوزی : ۱/۲۷۹، الفوائد المجموعة، ص : ۳۲۰، للشوکانی).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۸ – مَنْ عَشِقَ فَعَفَّ فَكَتَمَ فَمَاتَ مَاتَ شَهِيْدًا.

ترجمه : څوك چه عاشق شو او ځان ئے پاكدامن اوساتۀ او عشق ئے پټ كړو او مړ شو، نو دے شهيد دے.

تشريح : دا حديث بے بنياده دے. ځكه ددے حديث نه دَ عشق فضيلت معلوميږى حالانكه عشق يوه بيمارى ده. ددے خبرے نسبت رسول الله ﷺ ته كول جائز نۀ دى.

(ضعيف الجامع الصغير : ۵۶۹۷).

۷۹ – مَنْ قَلَّدَ عَالِمًا لَقِيَ اللهَ سَالِمًا.

ترجمه : چا چه دَ يو عالم تقليد اوكړو، نو الله سره به روغ رمټ ملاؤ شى.

تشريح : دا حديث بے بنياده دے.

(السلسلة الضعيفة : ۵۵۱)

او دا هغه چا جوړ كړے دے چه هغه دَ دليل دشمنان دى. ځكه چه په دين كښې دَ تقليد نه منع راغلے ده. تقليد وئيلے كيږى دَ چا بے دليله پيروى كول. تقليد تيارۀ ده او دَ دليل رڼرا ده. نو دَ رڼرا په ځائے دَ تيارے فضيلت څنګه بيان كړے شى ؟

او دا حديث كوم مقلد په رسول الله ﷺ باندے په

دروغه جوړ كړے دے او دَ خپل خود ساخته تقليد دَ اثبات دپاره ئے دا حديث نبى كريم ﷺ ته منسوب كړے دے.

۸۰ – عَلَيْكُمْ بِلِبَاسِ الصُّوْفِ تَجِدُوْا حَلَاوَةَ الْإِيْمَانِ فِيْ قُلُوْبِكُمْ.

ترجمه : تاسو ورينه جامه آغوندئ نو دَ ايمان خوند به په خپلو زړونو كښې بيامومئ.

تشريح : دَ انسان دپاره شريعت هر قِسم جامه آغوستل جائز كړى دى. دا حديث دَ ځانه جوړ شوے دے. دَ ايمان خوند چه انسان مومى نو هغه په باطنى او ظاهرى اعمالو پورے آړه لرى. په يو خاص لباس او جامے آغوستلو سره نۀ په ايمان كښې زياتے راځى او نۀ كمے. دے حديث ته امام ابن الجوزىؒ، شيخ البانىؒ، امام سيوطىؒ او علامه شوكانىؒ موضوع او دَ ځانه جوړ شوے وئيلى دى.

(ضعيف الجامع الصغير : ۳۷۹۰، الموضوعات لابن الجوزى ۳/۴۸، اللآلى المصنوعة ۲/۲۲۳، الفوائد المجموعة : ۱/۱۹۲).

۸۱ – لِكُلِّ شَيْءٍ أُسٌّ وَأُسُّ الْإِيْمَانِ الْوَرَعُ.

ترجمه : دَ هر يو شئ دپاره بنياد وى او دَ ايمان بنياد پرهيزګارى ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : په دې کښې هیڅ شك نشته چه وَرَع (دَ حرامو نه ځان ساتل او پرهیزګاری اختیارول) دَ مؤمن صفت او لوئې فضیلت دې. لیکن ددې په فضیلت کښې دا مذکوره حدیث چا دَ ځانه جوړ کړې دې. نبی ﷺ ته ددې نسبت کول جائز نهٔ دی.

(موضوع : السلسلة الضعيفة ١٩١٣، ضعيف الجامع الصغير: ٤٧١٩).

٨٢ – لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مُسْتَكْمِلِ الْإِيْمَانِ مَنْ لَّمْ يَعُدَّ الْبَلَاءَ نِعْمَةً وَالرَّخَاءَ مُصِيْبَةً.

ترجمه : هغه څوك پوره مؤمن نهٔ دې چه آزمایشت نعمت اونهٔ ګنړی او فراخی او خوشحالی مصیبت اونهٔ ګنړی.

تشریح : دا حدیث هم چا دَ ځانه جوړ کړې دې.

(موضوع : ضعيف الجامع الصغير : ٤٨٨٧، السلسلة الضعيفة: ٤٣٧٤).

او ددې حدیث مضمون دَ صحیح احادیثو خلاف هم دې. ځکه صحیح احادیثو کښې دَ مؤمن صفت دا خودلې شوې دې، چه کله دهٔ ته مصیبت اورسی نو صبر کوی،

او که خوشحالی فراخی ورته اورسی نو شکر کوی او دَ الله حمد او ثناء وائی. په نعمت باندې چه شکر اوکړی نو الله تعالیٰ ورله په دغه نعمت کښې نوره اضافه کوی. پاتې شوه دا خبره چه انسان دَ الله تعالیٰ دَ طرفه فراخی او خوشحالی مصیبت اوګنړی نو ګویا دا دَ الله دَ نعمتونو ناشکری ده. دې وجې نه دا حدیث دَ لفظ او معنیٰ دواړو په لحاظ صحیح نهٔ دې، بلکه دَ ځانه جوړ شوې دې.

٨٣ – اَلْإِيْمَانُ لَا يَزِيْدُ وَلَا يَنْقُصُ.

ترجمه : ایمان کښې نهٔ زیاتې راځی اونهٔ کمې.

تشریح : امام ابن الجوزیؒ فرمائی : دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړې دې. دارنګه امام سیوطیؒ فرمائی چه دا حدیث احمد بن عبد الله الشیبانی (نومې راوی) دَ ځانه جوړ کړې دې.

(الموضوعات لابن الجوزيؒ ١/١٣٢، اللآلي المصنوعة: ١/٤٢).

او دا منکړت حدیث دَ قرآن نه هم خلاف دې. ځکه دَ قرآن کریم نه ثابته ده چه په ایمان کښې زیاتې راځی. او په کوم شئ کښې چه زیاتې راځی نو په هغې کښې کمې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي۔ داسے معلومیږی چه دا حدیث مرجئه (گمراه) فرقے دَ خپل مذهب دَ تائید دپاره جوړ کړے دے۔ ځکه دَ مُرجئه فرقے مذهب دادے چه په ایمان کښں نهٔ زیاتے راځي او نهٔ کمے۔ دَ دوئ مقصد دَ عمل صالح قیمت کمول دی۔ او دَ اهل السنت والجماعت عقیده داده چه ایمان کښے زیاتے او کمے دواړه راتلے شي۔ قرآن کښں الله فرمائی : ﴿ زادتهم ایمانا ﴾ (دا آیتونه دَ مؤمنانو ایمان زیاتوی)۔

دارنگه دا راتلونکے حدیث :

٨٤ – اَلْإِيْمَانُ مُثْبَتٌ فِى الْقَلْبِ كَالْجِبَالِ الرَّوَاسِيُ وَزِيَادَتُهُ وَنُقْصَانُهُ كُفْرٌ.

ترجمه : ایمان په زړهٔ کښں لکه دَ مضبوطو غرونو غوندے پروت وی، ددے زیاتیدل او کمیدل کفر دے۔

تشریح : دا حدیث هم چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ او په دے سره ئے دَ قرآن خلاف کړے دے۔

(موضوع : السلسلة الضعيفة : ٤٦٤).

٨٥ – مَنْ قَالَ : اَنَا مُؤْمِنٌ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ فَلَيْسَ لَهُ فِى الْاِسْلَامِ نَصِيْبٌ.

ترجمه : چا چه داسے اووئیل چه زهٔ ان شاء الله مؤمن

یم، نو په اسلام کښں ددهٔ هیڅ حصه نشته۔

تشریح : یعنی چه څوك په ایمان کښں استثناء اوکړی (ان شاء الله اووائی) نو دا کافر دے۔

دا حدیث ابن تیم راوی دَ ځانه جوړ کړے دے۔ او دا هیڅ اصل او بنیاد نهٔ لری۔

(الموضوعات لابن الجوزی : ١/١٣٥، اللآلی المصنوعة : ١/٤٤، الفوائد المجموعة للشوکانی : ١/٤٥٣).

حالانکه ان شاء الله دَ تبرك دپاره ده او یا دَ راتلونکے وخت دپاره ده۔ په ایمان کښں ان شاء الله وئیل دَ بعضِ صحابوؓ نه هم ثابته ده۔ هیڅ باك نهٔ لری۔

٨٦ – اَلْقَلْبُ بَيْتُ الرَّبِّ.

ترجمه : زړهٔ دَ الله تعالیٰ کور دے۔

تشریح : امام ابن تیمیهؒ فرمائی : دا دَ نبی کریم ﷺ خبره نهٔ ده۔ امام زرکشیؒ، امام سخاویؒ او امام شوکانیؒ فرمائی : ددے هیڅ اصل او بنیاد نشته۔

(المصنوع فی معرفة الحدیث الموضوع ص : ١٣١، المقاصد الحسنة ص : ٤٩٢، الفوائد المجموعة ص : ١٠٢).

دا حدیث کوم صوفی او پیر جوړ کړے دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

٨٧ – لَوْلَا النِّسَاءُ لَعُبِدَ اللّٰهُ حَقًّا.

ترجمه : که ښځې نهٔ وې نو دَ الله تعالیٰ عبادت به په حقه سره خامخا کیدلے۔

تشریح : امام ابن الجوزیؒ فرمائی : ددې حدیث هیڅ اصل او بنیاد نشته۔ امام شوکانیؒ فرمائی : ددې په سند که دوه متروك (پریخودلے شوی) راویان او یو منکر راوی دے۔ امام ابن عدیؒ فرمائی : دا حدیث منکر دے۔

(الموضوعات لابن الجوزی : ۲/۲۵۵، الفوائد المجموعة ص ۱۹۹، اللآلی المصنوعة : ۲/۱۳٤).

او ددې منکرت حدیث معنیٰ دَ قرآن او صحیح احادیثو خلاف هم ده۔ ځکه چه په دې حدیث کښې زنانه عذاب گنړلے شوی دی، حالانکه په قرآن او صحیح احادیثو کښې دَ زنانو وجود رحمت او نعمت ښودلے شوے۔

٨٨ – مَنْ زَارَ قَبْرَ وَالِدَيْهِ كُلَّ جُمُعَةٍ فَقَرَأَ عِنْدَهُمَا يٰسٓ غُفِرَ لَهُ بِعَدَدِ كُلِّ آيَةٍ أَوْ حَرْفٍ.

ترجمه : چاچه دَ هرې جُمعې په ورځ دَ خپل مور پلار دَ قبرونو زیارت اوکړو، او دَ هغوئ دَ قبرونو په خوا کښې ئے سورتِ یٰسین اولوستهٔ نو دهٔ ته به دَ هریو آیت او حرف په

اندازه مغفرت اوکړے شی۔

تشریح : دَ قبرونو زیارت له تلل مسنون دی۔ لیکن دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ په دې کښې دَ قبر په خوا کښې دَ سورتِ یاسین لوستلو ذکر دے۔ حالانکه په مقبره کښې دَ قرآن لوستلو نه منع راغلے ده۔ دَ نبی کریم ﷺ او دَ صحابه کرامو نه هیچرته دا ثابته نهٔ ده چه هغوئ په مقبره کښې کوم مړی ته تلاوت کړے وی۔ نو دَ ځانه دین جوړول جائز نهٔ دی، بلکه لوئے جُرم دے۔

(موضوع : السلسلة الضعيفة : ٥٠).

٨٩ – أَرْبَعٌ لَايُشْبِعْنَ مِنْ أَرْبَعٍ : عَيْنٌ مِنْ نَظَرٍ، وَأَرْضٌ مِنْ مَطَرٍ، وَأُنْثَىٰ مِنْ ذَكَرٍ، وَعَالِمٌ مِنْ عِلْمٍ.

ترجمه : څلور څیزونه دَ څلور څیزونو نه نهٔ مړیږی : سترگه دَ کتلو نه، زمکه دَ بارانه نه، ښځه دَ سړی نه، او عالم دَ علم نه.

تشریح : امام سخاویؒ فرمائی : ددې حدیث په سند کښې داسې راویان راغلی دی چه هغوئ به دَ ځانه دروغژن حدیثونه جوړول۔ شیخ البانیؒ هم دا حدیث په دروغژنو حدیثونو کښې ذکر کړے دے۔ دا دَ رسول الله ﷺ خبره نهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده۔

(الموضوعات : ١/٢٣٥، المقاصد الحسنة : ٩٨، ضعيف الجامع : ٧٦٣).

٩٠ – مِدَادُ الْعُلَمَاءِ أَفْضَلُ مِنْ دَمِ الشُّهَدَاءِ.

ترجمه : دَ علماؤ سیاهي دَ شهیدانو دَ وینے نه بهتره ده۔

تشریح : په دے کښې هیڅ شك نشته چه دَ الله په نیز حق پرست علماء چه دَ قرآن او حدیث متبعین وی، ډیر زیات فضیلت او غوره والے لری، لیکن رسول الله ﷺ ته ددے مذکوره خبرے نسبت کول صحیح نهٔ دی۔ امام سیوطیؒ نقل کړی دی چه خطیب بغدادیؒ دے حدیث ته دروغژن حدیث وئیلے دے۔

شیخ حُوتؒ فرمائی چه ددے په سند کښې محمد بن جعفر راوی باندے دَ حدیث جوړولو تور لګیدلے دے۔ شیخ البانیؒ هم دے حدیث ته موضوع (منګړت) وئیلے دے۔

(الدرر المنتثرة، ص : ١٧، أسنى المطالب، ص : ٢٥٤، السلسلة الضعيفة : ٤٨٣٢).

٩١ – إِنَّمَا تَكُوْنُ بَعْدِيْ رُوَاةٌ يَرْوُوْنَ عَنِّيْ الْحَدِيْثَ فَأَعْرِضُوْا

حَدِيْثَهُمْ عَلَى الْقُرْآنِ فَمَا وَافَقَ الْقُرْآنَ فَخُذُوْا بِهِ وَمَا لَمْ يُوَافِقِ الْقُرْآنَ فَلاَ تَأْخُذُوْا بِهِ.

ترجمه : بیشکه مانه پس به څهٔ داسے خلق وی چه مانه به حدیثونه روایت کوی، تاسو دَ هغوئ روایت کړی حدیثونه په قرآن باندے پیش کړئ۔ کوم حدیثونه چه دَ قرآن موافق وی هغه قبول کړئ، او کوم حدیثونه چه دَ قرآن خلاف وی، هغه مهٔ قبلوئ۔

تشریح : شیخ معلمیؒ نقل کړی دی چه محدثینوؒ دے حدیث ته موضوع (منګړت) وئیلی دی۔

(الأنوار الكاشفة ص : ٢٦٠، السلسلة الضعيفة : ١٠٨٧).

دا خبره یاده لرل پکار دی چه اسلامی دین دَ دوه څیزونو نه جوړ شوے دے۔

(١) قرآن (٢) صحیح حدیثونه۔

قرآن کریم مستقل دلیل دے او سُنتِ رسول ﷺ مستقل دلیل دے۔ دارنګه دا خبره هم یادول پکار دی چه هیڅ کله صحیح حدیث دَ قرآن کریم خلاف نهٔ راځی۔ که چاته خلاف معلوم شی نو دا به دَ هغهٔ کم علمی او کم فهمی وی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے وجے نه مذکوره حدیث کښې چه کوم مضمون بیان شوے، نو دا صحیح نهٔ دے۔ ځکه هر کله چه حدیث مستقل دلیل دے، نو بیا په قرآن باندے دَ هغے دَ پیش کولو څهٔ معنیٰ ده ؟

نبی کریم ﷺ فرمائی :

اَلا اِنِّی اُوْتِیْتُ الْکِتَابَ وَمِثْلَهٗ مَعَهٗ.

(صحیح ابن ماجه، صحیح ابی داود).

(خبردار ! ماته قرآن راکړے شوے دے او ددے پشان ددے سره یو بل شے یعنی حدیث هم راکړے شوے دے)۔

قرآن کریم وحی جلی ده، او حدیث وحی خفی ده۔ دواړه دَ الله د طرفه دی۔ دے وجے نه صحیح حدیث دَ قرآن خلاف هیڅ کله نهٔ راځی، هاؤ ضعیف او منکرت حدیثونه دَ قرآن خلاف راتلے شی۔

۹۲ – اِنَّ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ لَمْ یَکُنْ یُرٰی لَهٗ ظِلٌّ فِیْ شَمْسٍ وَّلَا قَمَرٍ.

ترجمه : دَ رسول الله ﷺ دپاره نهٔ په نمر کښې سورے لیدل کیدهٔ او نهٔ په سپوږمئ کښې۔

تشریح : دا حدیث چا دَ ځان جوړ کړے دے۔

(مناهل الصفاء فی تخریج أحادیث الشفاء ص : ۷).

په دے حدیث باندے بریلیانو استدلال کړے دے چه نبی کریم ﷺ بشر نهٔ وو ځکه چه دَ هغهٔ سورے نهٔ لیدل کیدهٔ۔ لیکن دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ نو ددے نه استدلال کول هم غلط دی۔ او دَ بریلیانو تولے عقیدے په خوبونو، بے سنده واقعاتو او منکرتو حدیثونو بناء دی۔ حالانکه دَ نبی کریم ﷺ بشریت او انسانیت په قرآن کریم او صحیح احادیثو او په اجماع دَ امت سره ثابت دے۔

الله تعالیٰ فرمائی : ﴿ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُکُمْ یُوْحٰی اِلَیَّ ﴾۔

(بیشکه زهٔ خو ستاسو پشان یو انسان یم چه وحی راته کیږی)۔ او حدیث کښې دی، عائشه رضی الله عنها فرمائی : کان بشرا من البشر۔

(نبی کریم ﷺ دَ انسانانو نه یو انسان وو)۔

دے وجے نه دَ نبی کریم ﷺ دَ بشریت او انسانیت نه انکار کولو ته علماؤ کفر وئیلی دی۔

۹۳ – رَأَیْتُ رَبِّیْ بِمِنًی عَلٰی جَمَلٍ عَلَیْهِ جُبَّةٌ.

ترجمه : ما خپل رب په مِنیٰ کښې په یو اوښ سور اولیدلو چه چوغه ئے آغوستے وه۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : دا منکرت او دَ ځانه جوړ شوے حدیث دے۔

او ددے حدیث معنیٰ هم غلطه ده ځکه چه دَ الله تعالیٰ په باره کښ دا قِسم الفاظ وئیل دَ هغهٔ سخته بے ادبی ده۔ الله تعالیٰ ددے هر څهٔ نه پاك او منزه دے۔ دَ هغهٔ شان ددے نه ډیر زیات اوچت دے۔ امام هرویؒ، علامه طاهر پتنیؒ، حافظ ابن عراقؒ اوشیخ البانیؒ ټولو دا حدیث منکرت گنړلے۔

(المصنوع فی معرفة الحدیث الموضوع ص : ۱۰۲، تذکرة الموضوعات ص : ۱۲، تنزیه الشریعة المرفوعة : ۱/۱۵۲، السلسلة الضعیفة ۶۳۳۰).

۹۴ – اِذَا حُدِّثْتُمْ عَنِّیْ بِحَدِیْثٍ یُوَافِقُ الْحَقَّ فَخُذُوْا بِهٖ حَدَّثْتُ اَوْ لَمْ اُحَدِّثْ.

ترجمه : کله چه تاسو ته زما دَ طرف نه څوك حدیث بیان کړی او هغه دَ حق سره موافق وی، نو هغه قبول کړئ برابره خبره ده که هغه ما وئیلے وی اوکه نهٔ۔

تشریح : دا حدیث موضوعی او منکرت دے۔ علامه ابن جوزیؒ او علامه شوکانیؒ ورته موضوعی وئیلی دی۔

(الموضوعات : ۱/۲۵۸، الفوائد المجموعة، ص : ۲۷۸،

کشف الخفاء : ۱/۸۶، أسنی المطالب ص : ۴۰، اللآلی المصنوعة ۱/۱۹۵).

او ددے حدیث معنیٰ هم غلطه ده ځکه چه په دے کښ دَ دروغو حدیثونو جوړولو طرفته لاره هواره شوے ده۔ حالانکه که چا دَ ځانه یوه خبره اوکړه او هغه ئے نبی کریم ﷺ ته منسوب کړه، نو که هغه بظاهر صحیح هم وی، خو بیا به هم دغه خبره دروغژن حدیث گنړلے کیږی۔ ځکه چه ددے خبرے نسبت نبی ﷺ ته کول غلط دی۔

نبی کریم ﷺ ته به صرف دَ هغه خبرو نسبت کولے شی، کومے خبرے چه هغوئ کړے وی۔ او دَ هغے صحیح سند معلوم وی۔ بے سنده او دَ ځانه جوړے شوے خبرے نبی کریم ﷺ ته منسوب کول سخت ترین جُرم دے۔

بلکه سره دَ علم نه دے کار کولو ته بعضِ علماء کفر هم وائی۔ نبی کریم ﷺ ته دَ یوے خبرے په منسوب کولو به دَ انتهائی احتیاط نه کار اخستل کیږی۔

څوك چه نبی ﷺ ته دَ یوے خبرے نسبت کوی، نو یا خو به خپله نبی ﷺ پورے خپل سند رسوی، او یا به په یو داسے کتاب حواله ورکوی چه هغه په مسلمانانو کښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په صحت باندې مشهور وي- او يابه دَ حديث دَ صحت يا ضعف درجه بيانوي-

شايد چه په دې دروغژن حديث باندې بعضِ خلق دهوکه شوي دي چه کومه خبره ورته بظاهر ښه ښکاره شي، نو په رسول الله ﷺ باندې ئې ور اوتپي- حالانکه هغه نهٔ وي وئيلي- ديته موضوعي او منکرت حديث وئيلې کيږي- په دې باب کښې دَ ډير احتياط نه کار اخستل پکار دي-

٩٥ – اَلْعِلْمُ عِلْمَانِ : عِلْمُ الْأَبْدَانِ وَعِلْمُ الْأَدْيَانِ.

ترجمه : علمونه دوه قِسمه دي : جسماني علم (طب وغيره) او ديني علم-

تشريح : امام صغانيؒ، امام شوکانيؒ، امام هرويؒ او امام عجلونيؒ دا حديث موضوع او منکرت ګڼړلې دې-

(موضوعات للصغاني، ص : ٢، الفوائد المجموعة ص : ٢٨٤، المصنوع فی معرفة الحديث الموضوع ص ١٢٣، كشف الخفاء ٢/٦٨).

دا حديث په دې وجه هم خطاء دې چه په دې کښې دې دواړو ته يو شان علمونه وئيلې شوي دي، حالانکه ددې

دواړو مرتبه دَ يو بل نه ډيره زياته جدا ده ! اصلي علم خو ديني علم دې- او پاتې شو دنيوي علمونه نو دې ته معلومات وئيلې کيږي، علمونه ورته نهٔ وئيلې کيږي- خاصکر چه څوك ديني علم نهٔ لري او طب وغيره نور فنون ئې زده وي، نو دې هغه فضيلت نشي حاصلولې کوم چه دَ يو ديني عالم فضيلت دې- دا صرف په دې دنيا کښې کمال ګڼړلې کيږي- ليکن که يو انسان ته صرف علمِ طب زده وي او دَ شرعي علم نه بيخي ناخبره وي، نو دا دَ الله په نيز جاهل ګڼړلې کيږي- الله تعالیٰ فرمائي : ﴿ يعلمون ظاهرا من الحياة الدنيا وهم عن الآخرة هم غافلون ﴾-

(دا خلق دَ دنيا په ظاهري ژوندون باندې پوهيږي، او دوئ دَ آخرت نه غافله دي)-

٩٦ – اَلْعِلْمُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ.

ترجمه : په ماشومام والي کښې علم حاصلول، په کاڼړي باندې دَ ليکلو پشان دي-

تشريح : يعني په ماشوم والي کښې علم حاصلول داسې مضبوط او پاخهٔ وي لکه دَ کاڼړي کرښه- کوم شے چه دَ ماشوم والي په زمانه کښې ياد شي، نو هغه دَ انسان نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غالباً بیا نهٔ هیریږی. امام ابن تیمیهؒ فرمائی : دا دَ نبی کریم ﷺ کلام نهٔ دے. بلکه چا دَ ځانه جوړ کړے دے. هسے خپله تجربه ئے لیکلے ده. نو ددے حدیث نسبت نبی کریم ﷺ ته کول او دَ حدیث په شکل بیانول حرام دی.

(منهاج السنة ٧/٥٢٦، اللآلی المصنوعة ١/١٧٨، الحد الحثیث فی بیان ما لیس بحدیث ص ١٤٧، کشف الخفاء ١/٣٦٢).

٩٧ – اَلسَّخِیُّ مِنِّیْ وَاَنَا مِنْهُ وَاِنِّیْ لَاَرْفَعُ عَنِ السَّخِیِّ عَذَابَ الْقَبْرِ.

ترجمه : سَخی مانه دے او زهٔ دَ هغهٔ نه یم (یعنی زمونږ دَ دواړو تعلق مضبوط دے) او زهٔ دَ سَخی نه دَ قبر عذاب پورته کوم.

تشریح : په دے کښ شك شبه نشته چه سخاوت ښهٔ شے دے او شریعت دیته ترغیب ورکړے دے. لیکن رسول الله ﷺ ته ددے حدیث نسبت کول جائز نهٔ دی. ځکه چه دا رسول الله ﷺ نهٔ دے وئیلے. بے بنیاده حدیث دے. لکه څنګه چه علامه شوکانیؒ او علامه طاهر پتنیؒ وئیلی دی.

(الفوائد المجموعة ص : ٨١، تذکرة الموضوعات ١/٦٣، تنزیه الشریعة ٢/١٧١).

دَ عذابِ قبر لرے کیدو دپاره نور شرعی اسباب شته دے چه کله هغه انسان اختیار کړی نو الله ته ئے دَ عذابِ قبر نه خلاصوی. چه ددے بیان په (الفوائد) کتاب کښ اوګورئ.

٩٨ – تَوَسَّلُوْا بِجَاهِیْ، فَاِنَّ جَاهِیْ عِنْدَ اللهِ عَظِیْمٌ.

ترجمه : تاسو زما په مرتبه باندے وسیله نیسئ ځکه دَ الله په نیز زما لویه مرتبه ده.

تشریح : شیخ الاسلام ابن تیمیهؒ او شیخ البانیؒ فرمائی چه ددے حدیث هیڅ بنیاد نشته.

(اقتضاء الصراط المستقیم لابن تیمیة ٢١/٤١٥، السلسلة الضعیفة ٢٢).

لهذا دَ رسول الله ﷺ په جاه یا طفیل یاصدقه وغیره سره دعاء غوښتل بدعت دے. نبی کریم ﷺ په صحیح احادیثو کښ ددے هیچرته امر نهٔ دے کړے. او دعاء عبادت دے، او دَ عبادت بنیاد په نقل باندے وی. او دا چرته نهٔ دی نقل چه صحابه کرامو‌ؓ دَ نبی کریم ﷺ په جاه او مرتبه باندے دَ الله نه دعاء غوښتلے وی. که چرے دا کار جائز وے

نو خامخا به صحابه کرامؓ کړے وے۔

۹۹ – مَنْ نَامَ بَعْدَ الْعَصْرِ، فَاخْتُلِسَ عَقْلُهُ، فَلَا يَلُوْمَنَّ اِلَّا نَفْسَهُ.

ترجمه : څوك چه مازيګر نه پس اوده شو او دده عقل ختم شو نو دَ خپل نفس نه علاوه بل هيڅوك دے نهٔ ملامته کوی۔

تشريح : دے روايت ته امام ابن جوزیؒ، امام سيوطیؒ او امام ذهبیؒ ټولو منکرت او موضوع وئيلی دی۔

(الموضوعات لابن الجوزی ۳/۶۹، اللآلی المصنوعة ۲/۲۷۹، ترتيب الموضوعات ۸۳۹).

دے وجے نه مازيګر نه پس خوب کول منع نهٔ دی۔ او نهٔ پرے دَ انسان عقل خرابيږی۔

۱۰۰ – اَصْحَابِیْ كَالنُّجُوْمِ بِاَيِّهِمُ اقْتَدَيْتُمْ اهْتَدَيْتُمْ.

ترجمه : زما صحابه دَ ستورو پشان دی، په دوئ کښ چه دَ هر چا پيروئ کوئ، هدايت به بياموموئ۔

تشريح : دا حديث په خلقو کښ ډير زيات مشهور دے، حالانکه دا دروغژن او باطل حديث دے۔ امام ابن حزمؒ او شيخ البانیؒ دے حديث ته دروغژن، باطل او منکرت وئيلی دی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

(الاحکام فی أصول الاحکام : ۵/۶۴، السلسلة الضعيفة ۶۶، جامع بيان العلم وفضله ۲/۹۱).

ددے حديث نسبت رسول الله ﷺ ته کول جائز نهٔ دی۔ دا حديث دَ سند، معنیٰ او عقل درے واړو په لحاظ سره ثابت نهٔ دے۔

تفصيل دپاره (فتاوی الدين الخالص اول جلد) اوګورئ۔

OOOOOO

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library